

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra managementu a informatiky

Vybrané aspekty místních financí

Bakalářská práce

Selected Aspects of Local Finance

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Dana Junková, Ph. D

AUTOR PRÁCE

Klára Koutová

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 8.3.2023

Klára Koutová

Poděkování

Mé poděkování patří Ing. Daně Junkové, Ph. D. za odborné vedení, připomínky a cenné rady při zpracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala mému příteli, který mi byl velkou oporou a mé rodině za podporu během celého studia.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá vybranými aspekty místních financí. Hlavním cílem bakalářské práce je na základě rešerše odborné literatury vymezit význam místních financí a na základě analýzy zjistit vývoj místních financí městské části Praha 10 v období 2017-2021. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je nejprve představen veřejný sektor, veřejná správa a státní správa, dále územní samospráva a její finance a také územní rozpočty. V praktické části je už kladen důraz na místní finance městské části Prahy 10 a na základě zjištěných informací je provedena analýza hospodaření s důrazem na jednotlivé druhy příjmů a výdajů.

KLÍČOVÁ SLOVA

místní finance, příjmy, rozpočet obce, územní samosprávné celky, veřejná správa, výdaje

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with selected aspects of local finances. The main goal of the bachelor's thesis is to define the meaning of local finances based on a search of the professional literature and based on the analysis to determine the development of local finances in the Prague 10 district in the period 2017-2021. The work is divided into a theoretical and a practical part. In the theoretical part is introduced the public sector, public administration and state administration, then territorial self-government and its finances, as well as territorial budgets. In the practical part emphasis is placed on the local finances of town district Prague 10 and based on the information obtained an economic analysis is carried out with an emphasis on individual types of income and expenses.

KEYWORDS

expenses, income, local finance, local governments, municipal budget, public administration

Obsah

ÚVOD	7
1 CÍLE PRÁCE A METODIKA ZPRACOVÁNÍ	8
1.1 Hlavní a dílčí cíl bakalářské práce	8
1.2 Metodika práce	8
2 VEŘEJNÝ SEKTOR A VEŘEJNÁ SPRÁVA	10
2.1 Veřejný sektor	10
2.2 Veřejná správa	11
2.3 Státní správa	13
2.4 Územní samospráva	14
2.4.1 <i>Obce jako základní územní samosprávný celek</i>	16
2.4.2 <i>Kraje jako vyšší územní samosprávný celek</i>	18
3 MÍSTNÍ FINANCE VE VZTAHU K VEŘEJNÝM FINANČÍM A VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	20
3.1 Místní finance jako součást veřejných financí	20
3.2 Fiskální federalismus v místních financích	21
3.3 Příjmy územních rozpočtů	23
3.3.1 <i>Daňové příjmy a jejich rozpočtové určení</i>	25
3.3.2 <i>Nedaňové příjmy</i>	26
3.3.3 <i>Dotace</i>	27
3.3.4 <i>Úvěry a půjčky</i>	27
3.4 Výdaje územních rozpočtů	28
4 MÍSTNÍ FINANCE V ROZPOČTOVÉ SOUSTAVĚ ČR	30
4.1 Místní rozpočty	31
4.1.1 <i>Rozpočtový proces</i>	32
4.1.2 <i>Rozpočtové zásady</i>	33
4.1.3 <i>Rozpočtová skladba</i>	33
4.1.4 <i>Rozpočtový výhled</i>	34
4.2 Struktura územního rozpočtu	35
4.3 Přezkoumání hospodaření územní samosprávy	36
4.3.1 <i>Monitoring ukazatele hospodaření územních samosprávných celků</i>	37
4.4 Finanční soběstačnost obcí	38
5 VÝVOJ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ A FINANČNÍ SOBĚSTAČNOSTI MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 V OBDOBÍ 2017-2021	40
5.1 Charakteristika městské části Praha 10	40

5.2	VÝVOJ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 V OBDOBÍ 2017-2021.....	41
5.2.1	<i>Porovnání skutečných a navrhovaných příjmů a výdajů.....</i>	42
5.3	VÝVOJ PŘÍJMŮ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 V OBDOBÍ 2017-2021	43
5.3.1	<i>Daňové příjmy .....</i>	45
5.3.1.1	Poplatek ze psů.....	47
5.3.1.2	Poplatek z pobytu	49
5.3.1.3	Poplatek za užívání veřejného prostranství	50
5.3.1.4	Poplatek ze vstupného	52
5.3.1.5	Správní poplatky	53
5.3.1.6	Daň z nemovitých věcí.....	55
5.3.2	<i>Nedaňové příjmy .....</i>	56
5.3.3	<i>Kapitálové příjmy.....</i>	58
5.3.4	<i>Přijaté transfery.....</i>	59
5.4	VÝVOJ VÝDAJŮ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 V OBDOBÍ 2017-2021	62
5.4.1	<i>Vnitřní správa .....</i>	66
5.4.2	<i>Školství.....</i>	67
5.4.3	<i>Správa majetku.....</i>	69
5.5	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10	71
5.6	VÝVOJ FINANČNÍ SOBĚSTAČNOSTI MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10	73
	ZÁVĚR.....	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	78
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	83
	SEZNAM TABULEK	83
	SEZNAM GRAFŮ.....	84
	SEZNAM ZKRATEK	85

Úvod

Bakalářská práce se zabývá tématem Vybrané aspekty místní financí. Místní finance jsou důležitou součástí veřejných financí. Dalo by se říct, že se jedná o veřejné finance, které jsou decentralizované na různé stupně územní samosprávy. Zahrnují jak místní rozpočty obcí, tak i rozpočty krajů, včetně hlavního města Prahy.

Místní finance se dotýkají každého z nás jako občana. Každá obec a kraj má svůj rozpočet, a my jako jejich občané se s jejich rozpočtem setkáváme. Cílem místních financí a územní samosprávy je zabezpečit pro nás občany efektivní alokaci veřejných statků. V naší bakalářské práci – praktické části budeme pracovat s místními financemi městské části Prahy 10.

Územní samosprávné celky pro své fungování potřebují místní finance, aby mohli ve své samostatné působnosti, ale i přenesené působnosti vykonávat své činnosti. Jejich hlavní ekonomická činnost je zajišťování právě různých druhů veřejných statků, jelikož jsou k nám občanům blíže než orgány veřejné správy.

Finance městské části Prahy 10 jsem si vybrala z důvodu, že mi je velmi blízká, jak z pohledu občana, jelikož na Praze 10 žiju celý život, tak i z pohledu pracovníka státní správy, poněvadž pracuji jako vrchní referent na Finančním úřadě – Územním pracovišti pro Prahu 10 a zpracování této bakalářské práce mi pomůže proniknout do problematiky financování a hospodaření městské části, ve které bydlím.

1 Cíle práce a metodika zpracování

Bakalářská práce se zabývá tématem Vybrané aspekty místních financí. V této kapitole je popsán cíl a metodika zpracování práce.

1.1 Hlavní a dílčí cíl bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě rešerše odborné literatury vymezit význam místních financí a na základě analýzy zjistit vývoj místních financí městské části Praha 10 v období 2017-2021. Bakalářská práce je složena z teoretické a praktické části.

Hlavním cílem pro teoretickou část je vytvořit pro čtenáře přehled o základních pojmech problematiky, a to o místních financích, s kterými jsou spjaty veřejná správa a veřejné finance, orgány veřejné správy – státní správa a územní samospráva. Dalším důležitým cílem je objasnit si jednotlivé příjmy a výdaje, jejich dělení a roli v územním rozpočtu. Dalším z dílčích cílů je představit si s místními financemi i fiskální federalismus, který se k nim pojí a v neposlední řadě územní rozpočet a jeho fungování a samozřejmě také rozpočtový proces a zásady a finanční soběstačnost obcí.

Druhá část práce, a to praktická, se týká vývoje příjmů a výdajů a finanční soběstačnosti městské části Praha 10 v období 2017-2021. Hlavním cílem pro praktickou část je na základě analýzy zjistit vývoj místních financí s důrazem na nejvýznamnější příjmy a výdaje městské části Praha 10 v období 2017-2021. V souvislosti s tím je jedním z dílčích cílů praktické části zhodnocení hospodaření městské části v našem sledovaném období a zjištění vývoje finanční soběstačnosti.

1.2 Metodika práce

V souladu s vytyčenými cíli je bakalářská práce rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol – cíle práce a metodika zpracování, veřejný sektor a veřejná správa, místní finance ve vztahu k veřejným financím a veřejné správě a místní finance v rozpočtové soustavě ČR.

sektoru, zejména pro sociálně slabší. A poslední politickou funkcí je využití veřejného sektoru v politickém klání.³

Do veřejného sektoru například patří resorty jako je justice, policie, armáda, školství, kultura, památková péče, tělesná kultura, sport, zdravotnictví, veřejná hromadná doprava, informační systémy, sociální služby a spousta dalších institucí.⁴

2.2 Veřejná správa

Pro veřejnou správu nacházíme v literatuře více definicí, ale nejčastěji se setkáváme s dvěma pojetí veřejné správy. První pojetí – funkční, dle Pekové, Pilného a Jetmara, chápe veřejnou správu jako *„souhrn záměrných činností, které nejsou zákonodárstvím, soudnictvím ani vládou, kterými se realizují rozhodnutí volených orgánů, uvádějí se do praxe ustanovení zákonů a podzákonných předpisů, zabezpečují se úkoly ve veřejném zájmu, a to na úrovni státu i územní samosprávy. Jde o spravování, službu, organizování, ale i rozhodování a dozor v mezích zákona, v rámci zákonem vymezených kompetencí apod.“*⁵

Druhým pojetím, organizačním neboli institucionálním, je chápaná jako *„souhrn institucí, které tuto činnost vykonávají přímo, či zprostředkovaně“* a jsou k tomu zřízené (mají vymezené kompetence a rozhodovací pravomoci).⁶

Pod veřejnou správou vystupují různé subjekty veřejného sektoru, a to instituce s centrální působností a instituce s územní působností. Veřejnou správu můžeme rozdělit na státní správu a samosprávu. Státní správa, která je ke vztahu k samosprávě dominantní se dělí na ústřední státní správu (státní orgány) a územní státní správu (územní samosprávné celky v přenesené působnosti). Samospráva se zase člení na územní samosprávu (územní samosprávné celky

---

³ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

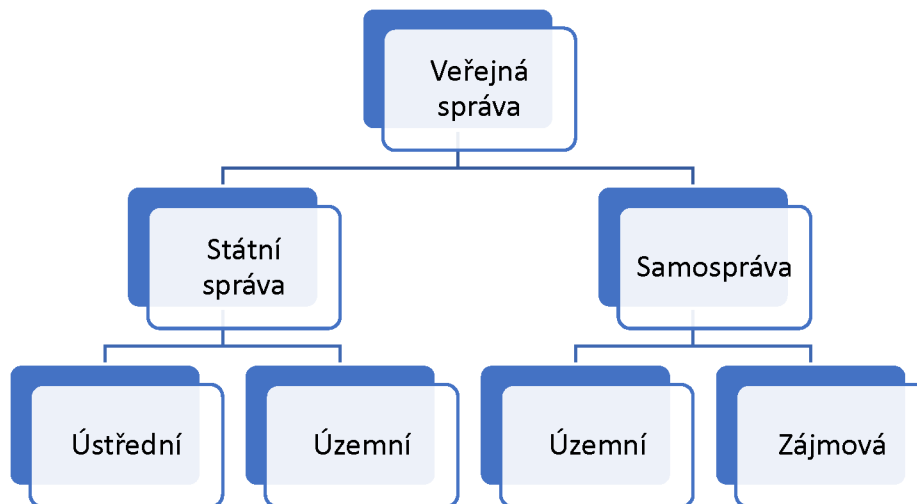
⁴ PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN: 978-80-7598-209-4.

⁵ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

⁶ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

v samostatné působnosti), zájmovou samosprávou (např. advokátní či exekutorská komora) a na specializované veřejnoprávní instituce, korporace apod.⁷

Obrázek č. 1 – Struktura veřejné správy

Zdroj: *Vlastní zpracování* dle PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

Veřejná správa má na starosti tedy různé činnosti, které vykonává přímo či zprostředkovaně přes podřízené instituce. Instituce mají přesně vymezené působnosti, a to věcnou působnost (daná zákonem), která se vztahuje k předmětu činnosti instituce, a územní působnost, která se vztahuje k území, kde se uskutečňuje věcná působnost instituce.

Veškerá činnost veřejné správy je samozřejmě pod kontrolou a vykonávají ji zvolené orgány na příslušné úrovni, například vláda, parlament, ale může být kontrolována i například občany, a to skrz petice, stížnosti atd.⁸

Vedle veřejné správy zde máme ještě správu soukromou, ta se nezabývá veřejnými záležitostmi jako veřejná, ale soukromými a zavazuje pouze soukromé

⁷ KNOPPOVÁ, Patricie. *Financování a hospodaření krajů v České republice*. [online]. Praha, 2016. [cit. 05.11.2022]. Dostupné z: https://pacr-my.sharepoint.com/personal/kmi_polac_cz/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2016%2FBP%2FKnoppová%20Patricie%2FKnoppová%20Patricie%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2016%2FBP%2FKnoppová%20Patricie&ga=1. Bakalářská práce. Policejní akademie, Katedra managementu a informatiky. Vedoucí práce Ing. Dana Junková, Ph. D.

⁸ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-351-5.

osoby, které jsou k ní ve specifickém vztahu a řídí se principem dle správního práva – „co není zakázáno, je dovoleno“. Naopak veřejná správa se řídí principem – „co není dovoleno, je zakázáno“.⁹

2.3 Státní správa

Státní správa patří do jedné ze dvou složek veřejné správy. Skládá se ze dvou orgánů, a to orgánů se všeobecnou působností a orgánů se specializovanou působností. Do orgánů se všeobecnou působností řadíme ústřední vládu, a do specializované působnosti ministerstva a ostatní ústřední správní orgány.¹⁰

Státní správa uskutečňuje moc výkonnou i moc nařizovací. Je nadřazená vůči ostatní orgánům a prostřednictvím zákonů předává správu na jiné podřízené subjekty – ústřední vládu, ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy.¹¹

Jak jsme zmínili ústřední vládu, která patří do orgánů se všeobecnou působností, tak zde máme ještě parlament, prezidenta a vládu, kteří u nás v České republice patří mezi vrcholné instituce na státní úrovni.¹²

Parlament je v České republice zákonodárným orgánem, který pro státní správu a samosprávu uskutečňuje zákonodárnou činností jejich legislativní rámec pro postavení, působnost, činnost a hospodaření. Parlament je u nás dvoukomorový a je tvořen Poslaneckou sněmovnou a Senátem. Prezident má svoje pravomoci omezeny a jsou určené ústavou. Vláda je u nás vrcholným orgánem a přímým orgánem, který vykonává rozhodnutí parlamentu. Ostatní orgány veřejné správy jsou vládou kontrolovány a řízeny. Vláda je oprávněna

---

⁹ PARDUBSKÝ, Václav, DiS. *Analýza příjmů a výdajů konkrétní obce (v období minimálně pěti let)*. [online]. Praha, 2017. [cit. 04.11.2022]. Dostupné z: https://pacr-my.sharepoint.com/personal/kmi_polac_cz/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fc%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2017%2FBP%2FPardubský%20Václav%2FPardubský%20Václav%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fc%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2017%2FBP%2FPardubský%20Václav&ga=1. Bakalářská práce. Policejní akademie, Fakulta bezpečnostního managementu, Katedra managementu a informatiky. Vedoucí práce Ing. Dana Junková, Ph. D.

¹⁰ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

¹¹ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

¹² PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

vydávat jejich nařízení jako obecně závazné předpisy, které se následně zveřejní ve Sbírce zákonů.¹³

Ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy, tj. orgány se specializovanou působností, spadají do ostatních přímých vykonavatelů veřejné správy na ústřední úrovni. Ministerstva jsou řízeny ministry, které jmenuje prezident republiky. Máme zde i ministerstva, které považujeme za specializované odvětvové orgány, a to například ministerstvo školství či obrany, a na druhé straně i ministerstva, jejichž působnost se prohlubuje do více resortů veřejné správy, například ministerstvo financí. Jejich činnost spočívá v tvorbě zákonů, nařízení vlády, vyhlášek a co se týče jejich resortu, tak i směrnice a vnitřní předpisy. Vedoucí ostatních ústředních orgánů bývají jmenováni vládou, ale v některých případech Prezidentem České republiky, například Český statistický úřad.¹⁴

2.4 Územní samospráva

„Územní samospráva je forma veřejného vládnutí (veřejné moci) a veřejné správy. Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Samosprávou tedy rozumíme samostatné obstarávání svých záležitostí v mezích práva. Znamená to, že tyto záležitosti spravuje někdo jiný než stát, a to jako nestátní subjekt.“¹⁵

Územní samospráva u nás v České republice funguje v tzv. smíšeném systému, kde územní samospráva vykonává jak samostatnou působnost, tak i přenesenou působnost státní správy v mezích zákona na úrovni obcí či krajů. Dle ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, zde máme dva celky, které fungují v systému územní samosprávy. Obce, které jsou základním

---

¹³ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

¹⁴ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-351-5.

¹⁵ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-351-5.

územním samosprávným celkem a kraje, jež fungují jako vyšší územně samosprávný celek jsou základním pilířem územní samosprávy.¹⁶

Obce a města jako územní samosprávné celky u nás vznikaly přirozeně a jsou sdružením obyvatel, kteří mají bydliště ve stejném obvodu. Kraje, které spojují několik regionů a mají obyvatelé z více měst a obcí, byly vytvořeny uměle jako vyšší územně samosprávné celky. Každý subjekt územní samosprávy znázorňuje územní celek, který je geograficky ohraničený a na kterém žije společenství občanů, kteří se mohou podílet na samosprávě veřejných záležitostí.¹⁷

Územní samospráva má jednu hlavní ekonomickou funkci, a to zajišťování různých druhů veřejných statků, lokálních a regionálních. Přesun odpovědnosti za věci veřejné na orgány územní samosprávy působí jako lepší a efektivnější způsob zajišťování veřejných statků, jelikož tyto orgány jsou blíže běžným občanům než orgány veřejné správy.¹⁸

„Samospráva umožňuje nejsnáze realizovat právo občanů podílet se na řízení svých veřejných záležitostí jako jednoho z nejdůležitějších demokratických principů a principu budování tzv. občanské společnosti. Občan získává možnost více se podílet na řízení, více ovlivňovat společenské procesy, kontrolovat kvalitu veřejné správy.“¹⁹

Vedle územní samosprávy máme ještě zájmovou samosprávu, kde vystupují jako subjekty profesní/zájmové skupiny nebo komory. Již podle názvu je zájmová samospráva chápána jako samospráva, kam patří orgány či instituce, které mají společný zájem v dané oblasti. V profesních komorách se pravidelně

---

¹⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

¹⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

¹⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

¹⁹ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-351-5.

platí členské příspěvky, jako příklad můžeme uvést Českou advokátní komoru, Českou lékařskou komoru či Komoru soudních exekutorů.²⁰

Územní samospráva musí mít určené předpoklady, aby mohla na svém území vystupovat a fungovat. Jedná se o legislativní a ekonomické předpoklady. Legislativní předpoklady upravují vznik a postavení jednotlivých orgánů územní samosprávy, jejich působnost, pravomoc a odpovědnost, organizaci a vnitřní členění, jejich funkci, vztahy mezi územní samosprávou a státem a v neposlední řadě také upravují příslušnými zákony ekonomické předpoklady o jejím fungování, tj. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nebo zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.²¹

Ekonomické předpoklady zahrnují vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit, možnost získávat vlastní finanční prostředky – příjmy do svého rozpočtu, například příjmy nedaňového charakteru, místní či regionální daně, a dále také sestavování vlastního rozpočtu a současně s tím i hospodaření podle něho, což má za výsledek to, jak je územní samospráva finančně odpovědná a soběstačná.²²

2.4.1 Obce jako základní územní samosprávný celek

Obec je základním prvkem územní samosprávy. Právní úprava postavení obcí je zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Do charakteristických znaků obce patří vlastní území (obec má jedno nebo více katastrálních území), občané obce (obec musí být trvale obývána lidmi), spravování svých záležitostí

---

²⁰ PARDUBSKÝ, Václav, DiS. *Analýza příjmů a výdajů konkrétní obce (v období minimálně pěti let)*. [online]. Praha, 2017. [cit. 04.11.2022]. Dostupné z: https://pacrmy.sharepoint.com/personal/kmi_polac_cz/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2017%2FBP%2FPardubský%20Václav%2FPardubský%20Václav%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2017%2FBP%2FPardubský%20Václav&ga=1. Bakalářská práce. Policejní akademie, Fakulta bezpečnostního managementu, Katedra managementu a informatiky. Vedoucí práce Ing. Dana Junková, Ph. D.

²¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

²² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

samostatně, vystupování v právních vztazích svým jménem, péče o všestranný rozvoj území, hospodaření podle vlastního rozpočtu.²³

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, máme tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města, které mají více než 3 000 obyvatel a pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce,
- městys, tj. obec se stává městysem, pokud tak stanoví Předseda poslanecké sněmovny na návrh obce,
- statutární města, tj. Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec, jejich území se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.²⁴

Můžeme tedy říci, že města se mohou dělit na 3 typy. Prvním typem jsou města základní – nestatutární. Druhým typem jsou statutární města, výše vyjmenované, které mají své městské části nebo obvody. A třetím typem města je hlavní město Praha, které v zákoně o obcích sice není vyjmenované, ale je to z důvodu vlastního zákona, kterým je zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Hlavní město Praha má též městské části.

Do jejich samostatné působnosti řadíme záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce a které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Jde především o uspokojování potřeb svých občanů – bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.²⁵

„Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, je

---

²³ KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-910-4.

²⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v posledním znění.

²⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v posledním znění.

- a) v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určenými tímto nebo jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona; v tomto případě je území obce správním obvodem,
- b) v rozsahu pověřeného obecního úřadu (§ 64) vykonávána tímto úřadem,
- c) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 66) vykonávána tímto úřadem.²⁶

Obec tedy vykonává přenesenou působnost – určité činnosti pro stát, který je k tomu zmocnil zákonem. Při těchto činnostech se samozřejmě orgány obce musí řídit zákony a jinými právními předpisy. Tato činnost by neměla nijak omezovat orgány obce v provádění samostatné působnosti.

2.4.2 Kraje jako vyšší územní samosprávný celek

Kraje jsou dle ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, vyšší územní samosprávné celky. Právní úprava je zakotvena v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. V České republice máme třináct krajů a čtrnáctým vyšším územním samosprávným celkem je hlavní město Praha.

Charakteristické znaky mají kraje podobné jako obce, a to – území kraje, občané s trvalým pobytem v obcích na území kraje a výkon samosprávy.²⁷

Do jejich samostatné působnosti patří stejně jako u obce náležitosti, které jsou v zájmu kraje a občanů kraje a které do samostatné působnosti svěří zákon. Patří sem především vytváření podmínek pro dopravní obslužnost kraje, rozvoj sociální péče, ochranu a rozvoj zdravých životních podmínek, výchova a vzdělání, zdravotnictví, kulturní rozvoj, ochrana veřejného pořádku atd. Kontrolu samostatné působnosti provádí ministerstvo vnitra.²⁸

---

²⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v posledním znění.

²⁷ Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, v posledním znění.

²⁸ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-351-5.

Při provádění přenesené působnosti se orgány kraje musí řídit zákony a jinými právními předpisy. Přenesenou působnost provádějí orgány kraje v těch věcech, které jim stanovil zákon.²⁹

---

²⁹ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, v posledním znění.

3 Místní finance ve vztahu k veřejným financím a veřejné správě

Jak už jsme zmínili v předchozí kapitole, tak územní samospráva zajišťuje různé druhy lokálních a regionálních veřejných statků a jiné další úkoly, na jejichž zajištění a fungování jsou potřeba finanční prostředky. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jasně ukládá územním samosprávným celkům pravidla, jak hospodařit s finančními prostředky a jak sestavovat územní rozpočet.

Jejich výše je ovlivňována celou řadou aspektů, ať již současnou hospodářskou situací, efektivností daňového systému či daňové správy. Na daňovou správu se specializují finanční úřady, které vybírají daně, jež jsou vlastním příjmem územních rozpočtů.

Občané také mají možnost podílet se na rozvoji jejich obce, to má pak též za následek lepší a efektivnější nakládání s finančními prostředky, jelikož tímto krokem pak orgány mají větší přehled o potřebách a nárocích občanů dané obce, kraje.

3.1 Místní finance jako součást veřejných financí

Místní finance jsou tedy finance obcí a krajů, kde je jejich cílem zabezpečit efektivní alokaci veřejných statků a jsou součástí veřejných financí. Můžeme říci, že místní finance vznikají decentralizací veřejných financí, jsou to vlastně svým způsobem veřejné finance, které jsou decentralizované na různé stupně územní samosprávy – obcí, krajů.

Veřejné finance se označují i jako veřejné rozpočty a patří do nich státní rozpočet, rozpočty územní samosprávy, rozpočty příspěvkových organizací, rozpočty dobrovolných svazků obcí, rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti.

Veřejné finance mají stejně jako rozpočet tři základní funkce – alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační funkce má za cíl zajistit veřejné statky, a to díky rozdělení finančních prostředků, které stát či územní samospráva v přenesené působnosti vybere od subjektů. Redistribuční funkce se zabývá

přerozdělováním příjmů, kde je cílem zmírnění nerovnosti mezi subjekty a dosažení tzv. distribuční spravedlnosti. Stabilizační funkce slouží ke stabilizaci ekonomiky, kde pomocí veřejných financí ovlivňuje hospodářský růst a zaměstnanost.³⁰

Do správného a efektivního hospodaření územních samosprávných celků můžeme zařadit i teorii fiskálního federalismu, která je pro efektivní hospodaření obcí a krajů též důležitá a týká se jak příjmů, tak výdajů.

3.2 Fiskální federalismus v místních financích

Teorie fiskálního federalismu vznikla zejména proto, že orgány měly problémy s neefektivní alokací finančních prostředků v rozpočtových soustavách. Teorie se zabývá finančními vazbami, mírou decentralizace veřejných příjmů – jejich alokační funkcí a odpovědností za zabezpečování a financování veřejných statků. Jejím cílem je zvýšit efektivnost alokace finančních prostředků státu a územní samosprávy na jejich netržní činnosti a využít efektivně funkce veřejných financí – hlavně tu alokační.³¹

Cílem teorie fiskálního federalismu je tedy najít takovou míru rozdělení odpovědnosti za zabezpečování veřejných statků na územní samosprávu a současně s tím najít co nejefektivnější míru decentralizace jejich financí, aby to bylo, co nevíce hospodárné a občané měli z veřejných statků co největší užitek.

„Ústředním bodem je zkoumání finančních vztahů mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi v rámci veřejného sektoru. Zabývá se optimálním přiřazením příjmů, rozdělením odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků mezi jednotlivými články, či úrovněmi fiskálního systému.“³²

---

³⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-358-4.

³¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

³² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance 1. díl pro kombinovanou formu studia*. Vydání první. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN: 80-7194-835-7.

Proto, aby se dala využít teorie fiskálního federalismu v praxi je nutné mít víceúrovňovou vládní úroveň, jinak by se mezi jejich jednotlivé orgány, včetně územní samosprávy, nedaly rozdělit odpovědnosti.³³

U decentralizace alokační funkce je důležité si ujasnit, zda veřejné statky mají být zabezpečovány státem nebo územní samosprávou a zda tedy budou prostředky použity ze státního rozpočtu nebo z místního rozpočtu. Dalším aspektem pro rozhodování bude subjekt/uživatel veřejného statku. Pokud uživatelem veřejného statku bude obyvatelstvo celého státu, tak zabezpečování bude zprostředkovávat stát a pokud uživatelem bude obyvatelstvo obce či kraje, tak zprostředkovatelem bude příslušný orgán územní samosprávy.³⁴

Fiskální federalismus má tři základní systémy – centralizovaný, decentralizovaný a kombinovaný. V České republice funguje model kombinovaný, který je využíván v demokratických zemích nejčastěji a funguje na principu, že místní samospráva má své vlastní příjmy a zároveň jsou poskytovány dotace do jejich rozpočtů ze státního rozpočtu.³⁵

U centralizovaného systému plynou do státního rozpočtu ty nejdůležitější veřejné příjmy a následně jsou přerozdělovány na nižší úrovně veřejné správy pomocí dotací, které jsou přísně účelové – soběstačnost územní samosprávy je zde velmi nízká.³⁶

Decentralizovaný systém je založen na úplné finanční samostatnosti nižších vládních úrovní, mají neomezenou pravomoc i odpovědnost. V praxi by to ovšem znamenalo, že by rozpočtům u těchto orgánů samosprávy musely být

---

³³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

³⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

³⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

³⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

ozděleny tak vysoké příjmy, aby dokázaly zároveň i pokrýt jejich výdaje – v praxi nereálné.³⁷

3.3 Příjmy územních rozpočtů

Do příjmů územních rozpočtů v první řadě patří daňové příjmy, které jsme zmínily na začátku této kapitoly, a které jsou v kompetenci finančních úřadů. Třídění příjmů je různorodé, ale zpravidla jsou příjmy územních rozpočtů tříděny dle rozpočtové skladby – zákon č. 323/2000 Sb., o rozpočtové skladbě.

Dle teorie fiskálního federalismu, by příjmy měly být:

- dostatečně výnosné – pro finanční soběstačnost obcí
- závislé na aktivitě obce či kraje – mohou je územní samosprávné celky ovlivnit
- plánovatelné
- administrativně nenáročné – co nejmenší náklady na správu daně.³⁸

Příjmy dělíme na běžné a kapitálové. Běžné příjmy územního rozpočtu se pravidelně opakují a jsou určeny na financování běžných a opakujících se potřeb, zpravidla výdajů na zabezpečení veřejných statků. Běžné příjmy se ještě dělí podle charakteru na daňové (nenávratné příjmy, povinné příjmy, ale i správní poplatky) a nedaňové příjmy (ostatní příjmy, některé stanoveny zákonem). Daňové příjmy jsou největší skupinou běžných příjmů.³⁹

Běžné příjmy můžeme členit i podle původu, a to na příjmy vlastní (místní daně, rozpočtově určené daně, sdílené daně atd.) a příjmy z přerozdělovacích procesů – nenávratné transfery (dotace) a návratné (finanční výpomoci, krátkodobé půjčky z jiného rozpočtu splatné v rozpočtovém roce).⁴⁰

---

³⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

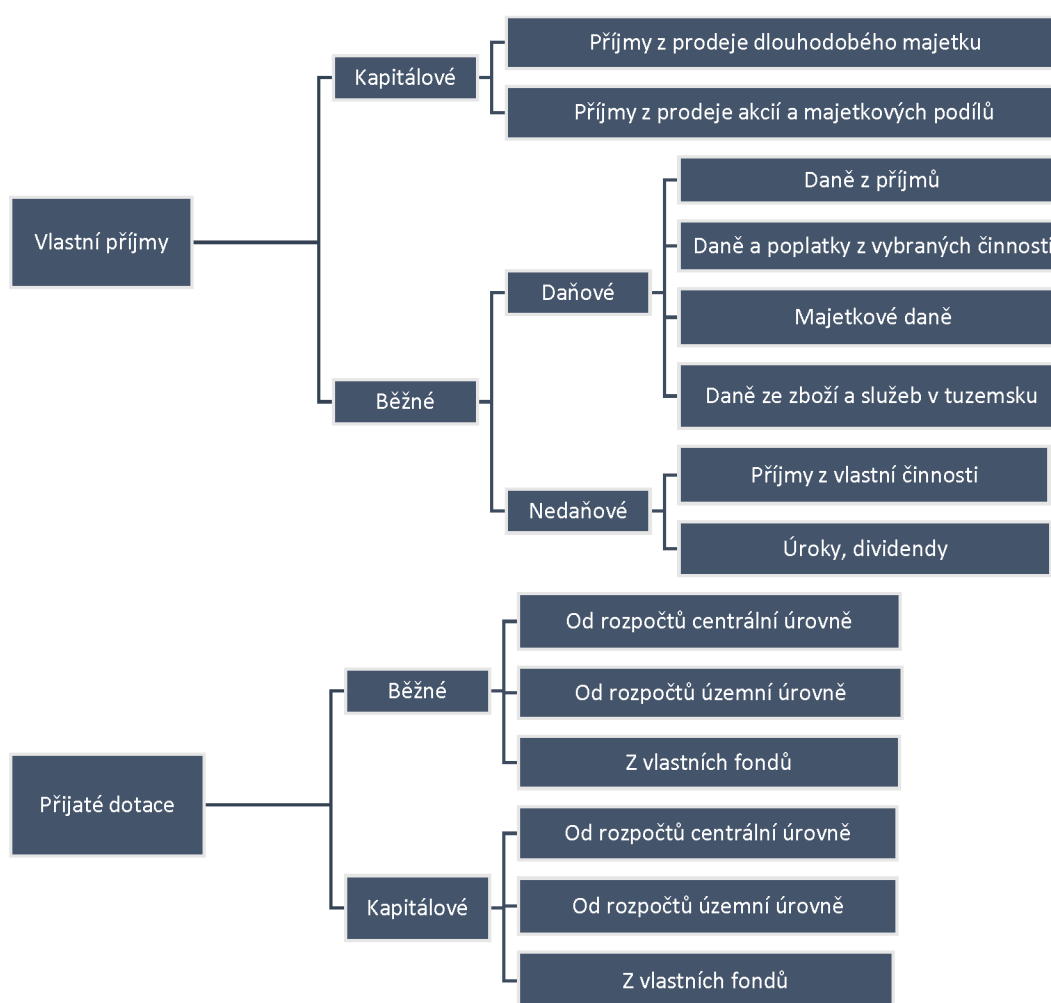
³⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

³⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

Kapitálové příjmy se na rozdíl od běžných příjmů zpravidla neopakují a jsou jednorázové. Nejčastěji se použijí k investici, financování dlouhodobých nezbytných prostředků, z kterého budou mít užitek i nastávající obyvatelstvo. Dělí se opět na vlastní a z přerozdělovacích procesů. Vlastní příjmy jsou příjmy z prodeje majetku, cenných papírů nakoupených v minulosti. Do příjmů z přerozdělovacích procesů řadíme nenávratné transfery (účelové dotace na konkrétní investice, dary na pořízení investic) a návratné transfery (střednědobý, dlouhodobý úvěr od peněžního ústavu, ostatní kapitálové půjčky).⁴¹

Obrázek č. 2 – Příjmy územního rozpočtu

Zdroj: *Vlastní zpracování dle PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.*

⁴¹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.*

3.3.1 Daňové příjmy a jejich rozpočtové určení

Naše nejvýznamnější kapitola běžných příjmů u místních rozpočtů. Mají charakter běžných příjmů – pravidelně se opakují. Abychom mohli určit, kam jednotlivé daně patří, tak zde máme zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Ten nám stanoví, kam příslušná daň nebo její část plyne. Patří sem daně svěřené, sdílené, místní, správní poplatky. Do svěřených daní patří ty druhy daní, jejichž výnos plyne v celé částce do rozpočtu obcí nebo krajů, například daň z nemovitých věcí. Do sdílených daní zase patří ty daně, jejichž výnos plyne do rozpočtu obcí nebo kraje jen z části (konkrétní procento je stanoveno v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní) – například DPH, DPFO. O místních poplatcích si rozhoduje každá obec samostatně.⁴²

Dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, může obec vybírat místní poplatky a jejich seznam je zde taxativně uveden. Jedná se o „*poplatek ze psů, poplatek z pobytu, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, poplatky za komunální odpad.*“⁴³

„Daňové příjmy rozpočtů jednotlivých krajů tvoří

- a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,*
- b) podíl na 9,78 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,*
- c) podíl na 9,78 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,*
- d) podíl na 9,78 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,*
- e) podíl na 9,78 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou*

⁴² PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

⁴³ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v posledním znění.

1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
  2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
  3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
- f) podíl na 9,78 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu a) a v § 4 odst. 1 písm. g),
- g) podíl na 9,78 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.⁴⁴

Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří 100 % výnosu daně z nemovitých věcí, kde příjemcem je ta obec, kde se se nemovitost nachází. Dále je tvoří ty stejné položky jako u rozpočtů jednotlivých krajů, a to dle § 3 – písm. b) až g), ale s výjimkou, že obcím jde z těchto výnosů 25,84 %. Ještě můžeme zmínit daň z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem příslušná obec.⁴⁵

Nejvýnosnějším daňovým příjmem u nás máme za poslední dobu daň z přidané hodnoty. V listopadu 2022 kraje měly daňové příjmy ve výši 81 428,26 mil. Kč, a DPH představuje přes polovinu veškerých daňových příjmů, a to 46 278,95 mil. Kč. Naopak obce měly daňové příjmy v listopadu 2022 ve výši 262 726,66 mil. Kč, a DPH zde je ve výši 127 784,01 mil. Kč. Vývoj příjmů budeme zkoumat podrobněji v praktické části.⁴⁶

3.3.2 Nedaňové příjmy

Příjmy nedaňového charakteru patří též do skupiny běžných příjmů. Patří sem příjmy z vlastního podnikání, užitelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, dary atd. Do příjmů z vlastního podnikání řadíme například zisky z municipálních a regionálních podniků, které závisí na počtu a velikosti těchto

---

⁴⁴ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v posledním znění.

⁴⁵ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v posledním znění

⁴⁶ Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a krajů k 30.11.2022. [online]. 2023. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2022/zprava-o-vyvoji-rozpocetoveho-hospodareni-50013>.

podniků – zisk je nepravidelný, výjimečný, dále příjmy z prodeje nebo pronájmu majetku – zisk podle druhu a kvality majetku a v neposlední řadě také příjmy z obchodování s cennými papíry – nevýznamný příjem.⁴⁷

Uživatelské poplatky jsou důležité především pro obce, jelikož tyto příjmy plynou obci za nějakou službu, kterou ona sama poskytuje – například dodávky pitné vody, svoz komunálního odpadu, rekreační a kulturní služby, užívání hromadné dopravy. Pokud obec ale zvolí pro poskytování služby soukromou firmu, tak záleží na rozhodnutí orgánu územní samosprávy, komu a v jaké výši občané budou platit uživatelský poplatek.⁴⁸

3.3.3 Dotace

Nenávratné příjmy – dotace se poskytují územní samosprávě zejména z důvodu, že jim jejich běžné příjmy nestačí, a představují také významnou část příjmů v jejich rozpočtu. Dotace jsou poskytovány obcím/krajům z veřejných rozpočtů především na podporu jejich činností, které územní samospráva vykonává samostatně, ale i v přenesené působnosti za stát. Dotace dělíme na účelové a neúčelové a dále na běžné a kapitálové. Běžné dotace se pravidelně opakují v rozpočtovém období a kapitálové jsou spíše jednorázového charakteru. Běžné účelové dotace jsou poskytnuty nejčastěji na zabezpečení vzdělání, záchranné služby, bezpečnosti, kultury atd. Kapitálové účelové se poskytují na výdaje na konkrétní investici.⁴⁹

3.3.4 Úvěry a půjčky

Návratné příjmy se poskytují obcím a krajům v případě, kdy jim jejich ostatní příjmy nestačí na pokrytí jejich potřeb. Tyto příjmy ale musí obec či kraj vrátit zpět svým věřitelům.

---

⁴⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance 1. díl pro kombinovanou formu studia*. Vydání první. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN: 80-7194-835-7.

⁴⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance 1. díl pro kombinovanou formu studia*. Vydání první. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN: 80-7194-835-7.

⁴⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

„Půjčky jsou považovány za přirozený nebo nejlepší způsob financování kapitálových výdajů, protože investice mohou generovat příjmy z prodeje služeb, které jsou dostatečné nejen na pokrytí provozních nákladů, ale i na financování splátek půjčky.“⁵⁰

Mezi návratné příjmy patří úvěry, příjmy z emise komunálních obligací nebo akcií a návratné půjčky a finanční pomoc od jiných subjektů. Úvěry mohou být buď od komerčních bank, nebo institucí, které půjčují speciálně územním samosprávám a obec či kraj je používá zejména na financování investic a kapitálových výdajů. V případě ale krátkodobého úvěru je použití odlišné – financují se pomocí něj krátkodobě chybějící příjmy. Návratné příjmy sebou nesou ale negativa spočívající v úrokovém zatížení, tudíž se splátkou jistiny musí obec či kraj zaplatit i příslušný úrok.⁵¹

3.4 Výdaje územních rozpočtů

Výdaje územních rozpočtů jsou spojeny s celkovými výdaji rozpočtové soustavy a ta nám určuje jejich výši, respektive podíl výdajů územních rozpočtů. Tento podíl závisí na rozsahu odpovědnosti a pravomoci jednotlivých obcí a krajů za zajišťování veřejných statků a jiných úkolů.⁵²

Výdaje můžeme dělit podle rozpočtového plánování na plánované a neplánované, podle ekonomického hlediska na běžné a kapitálové, podle rozpočtové skladby na nenávratné a návratné a také podle funkcí veřejných financí na alokační, redistribuční nebo stabilizační.⁵³

Plánované výdaje, jak už z názvu značí, jsou výdaje, které si orgány přesně naplánují. Velkou část tvoří výdaje běžně se opakující, kam řadíme například výdaje na financování provozu škol, učební pomůcky, platy zaměstnanců

---

⁵⁰ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance 1. díl pro kombinovanou formu studia*. Vydání první. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN: 80-7194-835-7.

⁵¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance 1. díl pro kombinovanou formu studia*. Vydání první. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN: 80-7194-835-7.

⁵² PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

⁵³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

obecního úřadu atd. U těchto výdajů mohou orgány územní samosprávy spravovat jejich objem a strukturu, případně zvažovat nějaké úspory. Neplánované výdaje jsou zase výdaje nečekané, kde nelze odhadnout jejich výši a vznik a které se vyskytnou v průběhu rozpočtového období. Do nich zase patří výdaje vynaložené na pomoc občanům například při živelních katastrofách. Tyto výdaje jsou převážně hrazeny z finančních rezerv obce či kraje.⁵⁴

Druhé členění, podle ekonomického hlediska, je nejčastější. Běžné výdaje jsou každoročně opakující se výdaje a financují se z nich běžné potřeby v rozpočtovém období, například platy zaměstnanců, energie, sociální dávky apod. Kapitálové výdaje jsou spíše jednorázové a používají se k financování dlouhodobých a běžně se neopakujících potřeb. Jde převážně o investiční potřeby, které přesahují jedno rozpočtové období, ale může jít také o výdaje na splacení půjček.⁵⁵

Dále zde máme alokační, redistribuční a stabilizační výdaje. Do alokačních výdajů řadíme výdaje na nákup služeb a zboží od soukromých firem a na uhrazení ztráty vlastních podniků, kde figuruje obec či kraj jako zakladatel. Alokační výdaje tedy zabezpečují financování veřejných statků pro občany (služby ve školství, veřejném zdravotnictví, bydlení, sociální péče atd.), kteří mají zase vliv na jejich objem a strukturu. To, že nakupují služby od soukromých firem má za následek zvýšení pracovních příležitostí a stabilizaci zaměstnanosti a snížení míry nezaměstnanosti v obci nebo kraji – stabilizační efekt. Redistribuční výdaje souvisejí s přerozdělováním, poskytováním peněžních transferů. Může jít zejména o přerozdělování chudším obcím, aby dostaly potřebnou pomoc na ekonomický rozvoj, ale také o přerozdělování obyvatelstvu – například příspěvek na ubytování, sociální dávky apod.⁵⁶

---

⁵⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

⁵⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

⁵⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

4 Místní finance v rozpočtové soustavě ČR

Územní samospráva a plnění jejich jednotlivých úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti se neobejde bez dostatku finančních prostředků a tím nejdůležitějším nástrojem pro ni je územní rozpočet, tedy rozpočet obce nebo kraje. Územní rozpočet je důležitým článkem naší rozpočtové soustavy.

Rozpočtovou soustavu v ČR tvoří soustava veřejných rozpočtů a peněžní fondy. Do soustavy veřejných rozpočtů řadíme v první řadě státní rozpočet, ve kterém je největší podíl a objem finančních prostředků, dále rozpočty obcí a měst, rozpočty krajů, rozpočty příspěvkových organizací, rozpočty dobrovolných svazků obcí, rozpočty regionálních rad soudržnosti a rozpočty organizačních složek státu, kraje a obcí. Do peněžních fondů patří státní fondy, peněžní fondy měst a obcí a peněžní fondy krajů.⁵⁷

Máme zde několik právních předpisů upravující hospodaření obcí a krajů. Ty základní principy vycházejí z ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a dále podrobněji v:

- zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích,
- zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích,
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze,
- zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní,
- zákoně č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků a dobrovolných svazků obcí,
- zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

„Důležitým nástrojem pro plnění úkolů jednotlivých vládních úrovní, tedy i územní samosprávy, je soustava veřejných rozpočtů, případně doplněná dalšími mimorozpočtovými, zpravidla účelovými peněžními fondy. Rozpočty územní samosprávy jsou důležitým článkem v soustavě veřejných rozpočtů. Nejdůležitější

---

⁵⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

*součástí finančního systému na úrovni územní samosprávy je její územní rozpočet – rozpočet obce, regionu. Je jedním z nejdůležitějších nástrojů zajištění funkcí územní samosprávy, jejich financování. Hospodaření podle ročního rozpočtu je v každé zemi ze zákona povinné.*⁵⁸

4.1 Místní rozpočty

Územní rozpočet můžeme charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, nebo z účetního hlediska jako bilanci příjmů a výdajů, dále jako rozpočtový plán, podle kterého se hospodaří a také jako na nástroj prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí občanů daného území.⁵⁹

Pokud nahlížíme na rozpočet jako na bilanci příjmů a výdajů, tak zde půjde vždy o to, aby na konci rozpočtového období byl rozpočet vyrovnaný, případně aby byl přebytkový. Informuje nás o vyrovnanosti či nevyrovnanosti hospodaření v rozpočtovém roce. Pokud je na konci období rozpočet přebytkový – vzniká finanční rezerva, která může být použita v dalším rozpočtovém roce na financování potřeb. Pokud jsou ale výdaje vyšší než příjmy – schodkový rozpočet, musí být tento rozdíl financován ze starších rezerv nebo jiných zdrojů, např. úvěry.⁶⁰

Na rozpočet můžeme nahlížet i jako na finanční plán, podle kterého obec či kraj hospodaří. Při plánování rozpočtu se může začít buď plánováním rozpočtových výdajů, anebo plánováním rozpočtových příjmů a podle toho plánovat objem výdajů/příjmů. Plán může vycházet z vývoje příjmů a výdajů v minulých letech, nebo ze skutečného vývoje příjmů a výdajů za uplynulou část rozpočtového období, pokud se začíná s plánem před koncem rozpočtového období, a odhadu objemu příjmů a výdajů na zbytek rozpočtového období. Musí

---

⁵⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁵⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁶⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

se ale počítat s vývojem inflace, nebo s jinými změnami – například změna rozpočtového určení daní nebo změna preferencí občanů.⁶¹

Územní rozpočet může být i nástrojem prosazování regionálních zájmů a preferencí občanů daného území, odpovědného řízení a také nástrojem, který ovlivňuje dlouhodobý ekonomický potenciál daného území.⁶²

Územní rozpočet plní tři důležité funkce – alokační, která zajišťuje efektivní financování veřejných statků z finančních prostředků, redistribuční, která zabezpečuje přerozdělení finančních prostředků z rozpočtu regionu do rozpočtu obcí, kvůli vlivu na ekonomický a sociální rozvoj a stabilizační, jejímž smyslem je ovlivňování kvality života v daném území svými aktivitami.⁶³

4.1.1 Rozpočtový proces

Zatímco rozpočtové období trvá jeden rok, tak rozpočtový proces, který je používán jak pro územní rozpočty, tak i pro celou rozpočtovou soustavu, trvá mnohem déle, zpravidla 1,5-2 roky, jelikož v sobě zahrnuje různé etapy, a to:

- *„sestavení návrhu územního rozpočtu odpovědným výkonným orgánem;*
- *projednání a schválení návrhu územního rozpočtu voleným orgánem;*
- *plnění územního rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgán a případné změny rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány;*
- *průběžná kontrola plnění výkonnými orgány, ale i volenými orgány příslušného článku územní samosprávy;*
- *sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění územního rozpočtu za uplynulé rozpočtové období, který sestavuje příslušný výkonný orgán, projednání a následná kontrola, kterou provádějí volené orgány.“⁶⁴*

---

⁶¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁶² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁶³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁶⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

4.1.2 Rozpočtové zásady

Během rozpočtového procesu se musí dodržovat určitá pravidla, která se zde označují jako rozpočtové zásady a jsou jimi:

- *„každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu příslušného článku územní samosprávy. Není-li příslušný územní rozpočet schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří územní samospráva až do schválení rozpočtu podle tzv. rozpočtového provizoria;*
- *reálnost a pravdivost rozpočtu, tj. reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu, aby bylo možné splnit rozpočet jako finanční plán bez výrazných odchylek;*
- *úplnost a jednotnost rozpočtu, dosažená pomocí závazné rozpočtové skladby;*
- *dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu (v delším cyklu), která je základem úspěšného dlouhodobého hospodaření;*
- *hospodárnost a efektivnost, účetní audit;*
- *publicita, jejíž výsledkem je důkladná informovanost občanů o hospodaření obce, resp. regionu. Je předpokladem účinné občanské kontroly.⁶⁵*

4.1.3 Rozpočtová skladba

V České republice příjmy a výdaje podrobně třídí podle jejich druhu rozpočtová skladba – klasifikace, která je platná pro celou rozpočtovou soustavu. Rozpočtovou skladbu upravuje Vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba nám tedy podrobně třídí příjmy a výdaje obcí a krajů, abychom zjistili komplexní pohled na jejich finanční hospodaření a dále lze díky ní porovnávat jednotlivé rozpočty, napříč obdobími i mezi jinými obcemi a kraji.⁶⁶

I rozpočtová skladba se řídí určitými zásady, a třídění příjmů a výdajů v ní respektuje:

---

⁶⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

⁶⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

- „zásadu jednotnosti a závaznosti – každý údaj rozpočtu má své jednoznačně identifikovatelné místo;
- zásadu stability třídění rozpočtů – ta je důležitá jak pro potřeby makroekonomických analýz, tak pro časovou srovnatelnost obsahu rozpočtů, pro analýzu plnění rozpočtů a ostatních mimorozpočtových fondů v rámci rozpočtové soustavy;
- potřebu agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace, aby nedocházelo k několikerému načítání některých operací, např. dotací;
- zásadu srozumitelnosti na základě jasně definovaných hledisek;
- zásadu kompatibility, tzn. s mezinárodními účetními a statistickými standardy, aby byla zajištěna transparentnost na mezinárodní úrovni s použitím co nejjednodušších převodových můstků.⁶⁷

Rozpočtová skladba v České republice třídí příjmy a výdaje podle různých druhů, jejich třídění je dle rozpočtové skladby následující:

- odpovědnostní (pro obce a kraje není povinné),
- druhové – třídí příjmy a výdaje podle jejich druhu, například daňové příjmy, nedaňové příjmy, běžné výdaje atd.,
- odvětvové – třídění podle odvětví, např. školství, doprava atd.,
- konsolidační – u převodů uvnitř soustavy rozpočtů, díky tomu se dokážou vyloučit duplicity, třídění na záznamové jednotky.⁶⁸

4.1.4 Rozpočtový výhled

Územní samosprávné celky a jejich hospodaření se řídí rozpočtem a rozpočtovým výhledem. Rozpočtový výhled se sestavuje alespoň na 2-5 let a je důležitý pro finanční plánování, jelikož se z něj vychází při sestavování ročního rozpočtu. Dále je rozpočtový výhled důležitý pro plánování kvality a kvantity veřejných statků, plánování finančních zdrojů na rozvoj obce či kraje, plánování

⁶⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

⁶⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

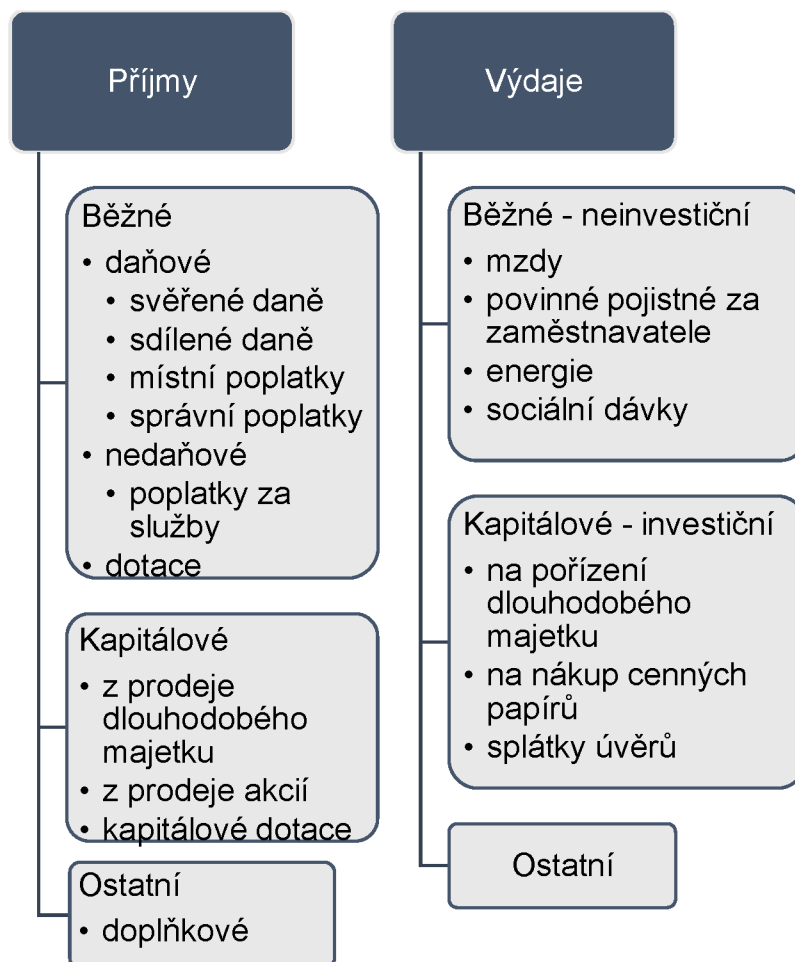
zdrojů financování investic a také umožňuje rychlejší sestavení ročního rozpočtu.⁶⁹

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je sestavení a zveřejnění rozpočtového výhledu povinné a v případě porušení této povinnosti se orgány vystavují pokutě až do výše 1 mil. Kč.⁷⁰

4.2 Struktura územního rozpočtu

Stejně jako příjmy a výdaje dělíme na běžné a kapitálové, tak rozpočet se také dělí na běžnou a kapitálovou část. Největší položkou jsou samozřejmě příjmy daňové. Následující schéma nám nastíní jeho zjednodušenou podobu:

Obrázek č. 3 – Struktura územního rozpočtu

⁶⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁷⁰ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v posledním znění

Zdroj: *Vlastní zpracování* dle PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

4.3 Přezkoumání hospodaření územní samosprávy

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze a zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, mají územní samosprávné celky, městské části hlavního města Prahy a dobrovolné svazky obcí povinnost požádat o přezkoumání svého hospodaření za uplynulý rok. Přezkoumání provádí auditorské společnosti, příslušný krajský úřad, Ministerstvo financí nebo Magistrát hlavního města Prahy, podle toho, koho se přezkoumání týká. Přezkoumání hospodaření u městských částí hlavního města Prahy má na starost Magistrát hlavního města Prahy nebo auditorská společnost. Městská část musí do 15. dubna oznámit Magistrátu hlavního města Prahy, zda si vybrala pro přezkoumání Magistrát anebo auditorskou společnost.⁷¹

U obcí a dobrovolných svazků obcí, kde členem není hlavní město Praha, vykonává přezkoumání krajský úřad nebo auditorská společnost. U hlavního města Prahy a dobrovolných svazků obcí, kde členem není hlavní město Praha, má na starost přezkoumání Ministerstvo financí nebo auditorská společnost. V případě přezkoumání hospodaření krajů zde nastupuje jako kontrolor Ministerstvo financí.⁷²

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, stanovuje předmět, hlediska, postup a také pravidla přezkoumání hospodaření. Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření obce, které jsou součástí závěrečného účtu a kam patří například plnění příjmů a výdajů rozpočtů. Přezkoumání má za cíl zjistit, zda

---

⁷¹ *Základní informace*. [online]. 2009. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/prezkoumavani-hospodareni/zakladni-informace>.

⁷² *Základní informace*. [online]. 2009. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/prezkoumavani-hospodareni/zakladni-informace>.

subjekty hospodařily v daném roce v souladu s platnými právními předpisy, s rozpočtem a zda byl dodržen účel poskytnutých dotací.⁷³

4.3.1 Monitoring ukazatele hospodaření územních samosprávných celků

Ministerstvo financí ČR pravidelně provádí monitoring hospodaření obcí, který má za cíl motivovat obce, aby při hospodaření s veřejnými prostředky byly obezřetné. Monitoring provádí převážně pomocí tří monitorujících ukazatelů a dalších ukazatelů, které jsou zde jako informativní a ty mají za cíl zobrazit, jak hospodaří jednotlivé územní samosprávné celky.⁷⁴

Do monitorujících ukazatelů patří pravidlo rozpočtové odpovědnosti (zde nesmí být překročena hranice 60 %), podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (dle doporučení by neměla být překročena hodnota 25 % včetně) a běžná likvidita (dle doporučení by hodnota neměla být nižší než 1 včetně). Pokud územní samosprávný celek překročí všechny tyto tři ukazatele, tak se označuje vyšší mírou rizika.⁷⁵

Mezi informativní ukazatele Ministerstvo financí ČR zařadilo běžné výdaje na obyvatele, finanční stabilitu, podíl vlastních příjmů na celkových příjmech, podíl celkových konsolidovaných výdajů na běžných příjmech, saldo příjmů a výdajů po konsolidaci, provozní saldo, podíl provozního salda k běžným příjmům, provozní saldo na obyvatele, dluh na obyvatele, čistá aktiva, čistá aktiva na obyvatele atd.⁷⁶

V roce 2021 bylo v České republice 5 obcí, které byly označeny jako územní samosprávné celky s vyšší mírou rizika a překročily tak hodnoty všech tří monitorujících ukazatelů současně. Například první ukazatel pravidla rozpočtové odpovědnosti byl překročen u 578 obcí, ukazatel běžné likvidity byl nižší než

---

⁷³ Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, v posledním znění.

⁷⁴ *Monitoring hospodaření obcí.* [online]. 2008. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-obci>.

⁷⁵ *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků.* [online]. 2018. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>.

⁷⁶ *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků.* [online]. 2018. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>.

doporučená hodnota 1 u 72 obcí a ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům byl vyšší než doporučená hodnota 25 % u 181 obcí a 9 krajů.⁷⁷

4.4 Finanční soběstačnost obcí

U teorie fiskálního federalismu bylo zmíněno, že by příjmy obce měly být dostatečně výnosné, aby obec byla finančně soběstačná a nezávislá na jiných obcích či finančních prostředcích ostatních subjektů. Finanční soběstačnost obcí se zvýšila u nás v České republice tím, že dle rozpočtového určení daní se zvýšil podíl na dani z příjmů a na dani z přidané hodnoty do rozpočtů obcí. Každá obec usiluje o to, aby byla dostatečně finančně soběstačná a aby měla dostatek prostředků, proto je důležité, aby jí byly optimálně přiřazeny příjmy a výdaje z veřejných rozpočtů.

„V posledních desetiletích je snaha zvyšovat míru finanční soběstačnosti obcí a regionů, a to především prostřednictvím daňového určení, a tím snižovat podíl dotací ze státního rozpočtu, nebo alespoň snížit tempo růstu dotací.“⁷⁸ Tímto krokem se snaží státní správa motivovat územní samosprávu k hospodaření a zároveň i zvýšit jejich odpovědnost za správné využívání příjmů.⁷⁹

Míru finanční soběstačnosti lze počítat různými způsoby, například dle *„podílu vlastních příjmů, včetně daňových, na celkových příjmech rozpočtu, nebo dle podílu vlastních příjmů a všeobecných dotací na celkových příjmech rozpočtu anebo dle podílu vlastních příjmů na běžných, každoročně se opakujících výdajích rozpočtů, tj. tzv. míra samofinancování“*.⁸⁰

Dle Ministerstva financí České republiky hospodaření územních samosprávných celků i přes všechny negativní ekonomické dopady dnešní doby,

---

⁷⁷ *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků za rok 2021*. [online]. Ing. Mgr. Tomáš Weiss, 2022. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra-48589/>.

⁷⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁷⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

⁸⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

dosahuje velmi dobrých výsledků. Jako územní samosprávný celek jsou obce více soběstačné než kraje a nejsou tak finančně závislé na přijatých transferech.⁸¹

---

⁸¹ *Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a krajů k 30.11.2022.* [online]. 2023. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2022/zprava-o-vyvoji-rozpocetoveho-hospodareni-50013>.

5 Vývoj příjmů a výdajů a finanční soběstačnosti městské části Praha 10 v období 2017-2021

Praktická část bakalářské práce se zabývá vývojem příjmů a výdajů a finanční soběstačnosti městské části Praha 10. Budeme zkoumat schválené rozpočty a závěrečné účty městské části Praha 10 v období 2017-2021.

Příjmy a výdaje budou rozsáhlou kapitolou u praktické části. Zaměříme se na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery a ukážeme si jejich vývoj v období 2017-2021. Výdaje si rozebereme také podrobněji, kde si nejdříve ukážeme jejich vývoj celkově, a poté se přesuneme k jednotlivým odvětvím výdajů.

5.1 Charakteristika městské části Praha 10

Jak již bylo zmíněno v teoretické části, tak hlavní město Praha se řídí zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a Obecně závaznou vyhláškou č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy a tyto právní předpisy nám dělí území hlavního města Prahy na městské části. Městská část v rozsahu stanovené zákonem a též Statutem vystupuje v právních vztazích svým jménem.

Městská část Praha 10 jedná jako právnická osoba prostřednictvím svých orgánů, kterými jsou Zastupitelstvo městské části Praha 10, Rada městské části Praha 10, starosta městské části Praha 10, Úřad městské části Praha 10 a zvláštní orgány městské části Praha 10.⁸²

Zastupitelstvo městské části Prahy 10 zde máme 45členné a bylo tak zvolené pro volební období 2022-2026. Zastupitelstvo má celkem 8 výborů, a to finanční výbor, kontrolní výbor, návrhový výbor, výbor pro sport a volnočasové aktivity, výbor pro strategické investice a veřejné zakázky, výbor pro životní prostředí, výbor sociální a zdravotní a výbor pro energetický management. Rada

---

⁸² *Vznik a právní postavení MČ Praha 10.* [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/zivot-v-praze-10/o-praze-10/vznik-a-pravni-postaveni>.

městské části Prahy 10 je tvořena 9 členy, kterými jsou starosta, místostarostové nebo také předsedy komisí.⁸³

Praha 10 je jednou z městských částí v Praze, která se nachází v jihovýchodní části hlavního města Prahy a její rozloha je cca 19 km². Na Praze 10 se nachází šest čtvrtí, a to Vršovice, Strašnice, Malešice, Vinohrady, Záběhlice a Michle, v nichž žije dohromady přibližně 110 tisíc obyvatel, což z Prahy 10 dělá druhou nejlidnatější městskou část Prahy.⁸⁴

5.2 Vývoj příjmů a výdajů městské části Praha 10 v období 2017-2021

Městská část Praha 10 poskytuje svým obyvatelům a čtenářům každoročně na jejich stránkách závěrečné účty za každý rok. My budeme pracovat s rozpočty v období 2017-2021. Dle závěrečných účtu si můžeme ukázat, jak městská část hospodařila s místními financemi, jaké měla příjmy a výdaje. Pro přehled si zobrazíme příjmy a výdaje si v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Příjmy a výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy	988 936	930 581	904 536	1 023 068	1 100 213
Výdaje	864 228	1 013 279	1 309 165	1 138 350	1 136 222

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Vidíme, že výdaje máme v našem sledovaném období převážně vyšší než příjmy, a tak nám v těchto letech vzniká saldo, které budeme více probírat v závěru praktické části. Jen rok 2017 byl pozitivním, co se týče výsledku hospodaření. Příjmy a výdaje si zobrazíme ještě na grafu, abychom viděli zhruba

⁸³ *Zastupitelstvo městské části Praha 10*. [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/zastupitelstvo-mc>.

Rada městské části Praha 10. [online]. [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/rada-mc>.

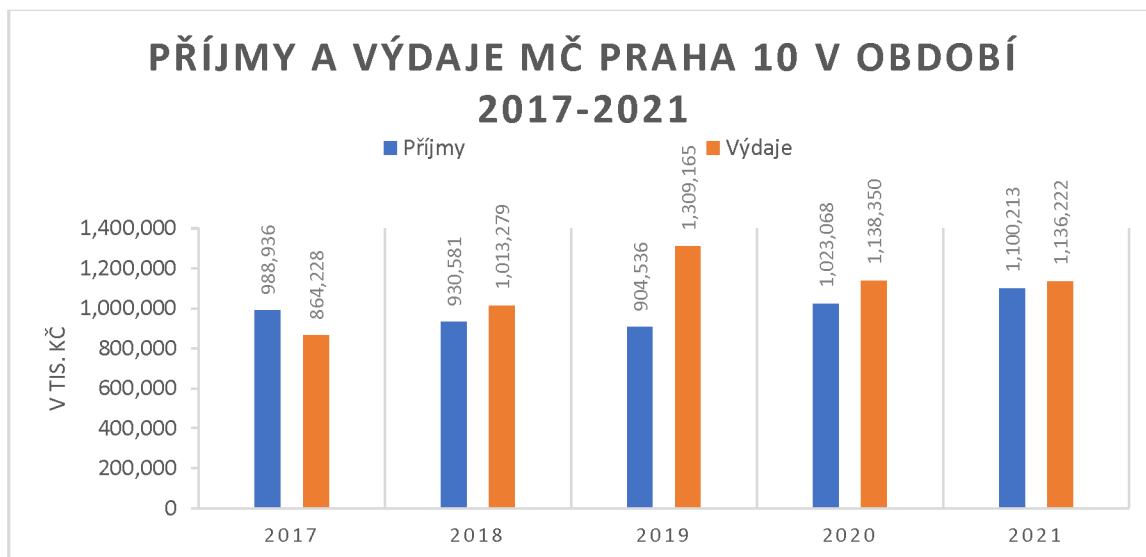
Výbory zastupitelstva městské části Praha 10. [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/zastupitelstvo-mc/vybory>.

⁸⁴ *Seznámení s městskou částí Praha 10*. [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/zivot-v-praze-10/o-praze-10/seznameni-s-mestskou-casti>.

jejich výši a rozdíl mezi nimi. Podrobněji s nimi budeme pracovat v dalších subkapitolách.

Graf č. 1 – Příjmy a výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

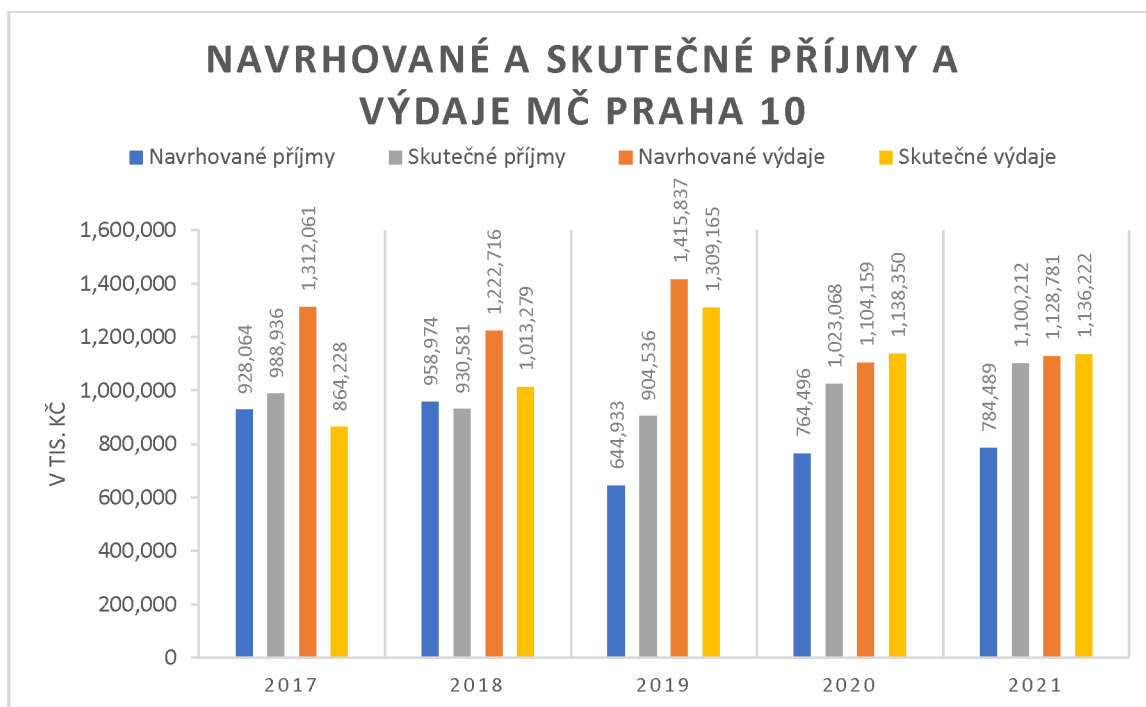
Můžeme si všimnout, že u příjmů byl nejdříve lehký pokles, ale v dalších letech se již zvyšovaly, je to zapříčiněno hlavně aktivním získáváním dotací a snahou o zdravé hospodaření městské části. Výdaje se v průběhu našeho horizontu vcelku dost měnily, v roce 2019 dosáhly rekordní částky 1 309 265 tis. Kč, ale dokonce dle návrhu rozpočtu na rok 2019 se nejdříve počítalo s výdaji ve výši 1 415 000 tis. Kč.

U prvního grafu tedy vidíme, že výdaje jsou převážně větší než příjmy a městská část tedy musí použít k vyrovnání rezervy z minulých let, či využít úvěru nebo půjčky. Pouze u roku 2017 vidíme opačnou situaci, a to příjmy převyšující výdaje o cca 125 000 tis. Kč.

5.2.1 Porovnání skutečných a navrhovaných příjmů a výdajů

Navrhované příjmy a výdaje se nám skoro vždy budou lišit od těch skutečných. Dle důvodových zpráv si i můžeme udělat obrázek o tom, proč tomu tak bylo a dle tabulkové části jsme schopni vyčíslit i o kolik se liší návrh se skutečností.

Graf č. 2 – Navrhované a skutečné příjmy a výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

V grafu č. 2 se nám příjmy skoro vždy liší v tom pozitivním směru, výjimkou je zde rok 2018, ale v ostatních případech byly skutečné příjmy vždy vyšší než ty předpokládané, a to dle MČ Praha 10 například kvůli příjmům z dotací, kdy jsou tyto příjmy využívány i v následujících letech. Rozdílnost v navrhovaných a skutečných částkách u příjmů a výdajů bude zdůvodněna v následujících subkapitolách.

5.3 Vývoj příjmů městské části Praha 10 v období 2017-2021

Mohli jsme tedy vidět, že skutečné příjmy městské části se nám vždy liší od těch navrhovaných příjmů. V našem případě máme skutečné příjmy skoro vždy vyšší než příjmy plánované. Na jednotlivé druhy se podíváme v následujících subkapitolách, ale ještě předtím si ukážeme v tabulce celkové příjmy a podíl jednotlivých příjmů na celkové příjmy.

Tabulka č. 2 – Příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

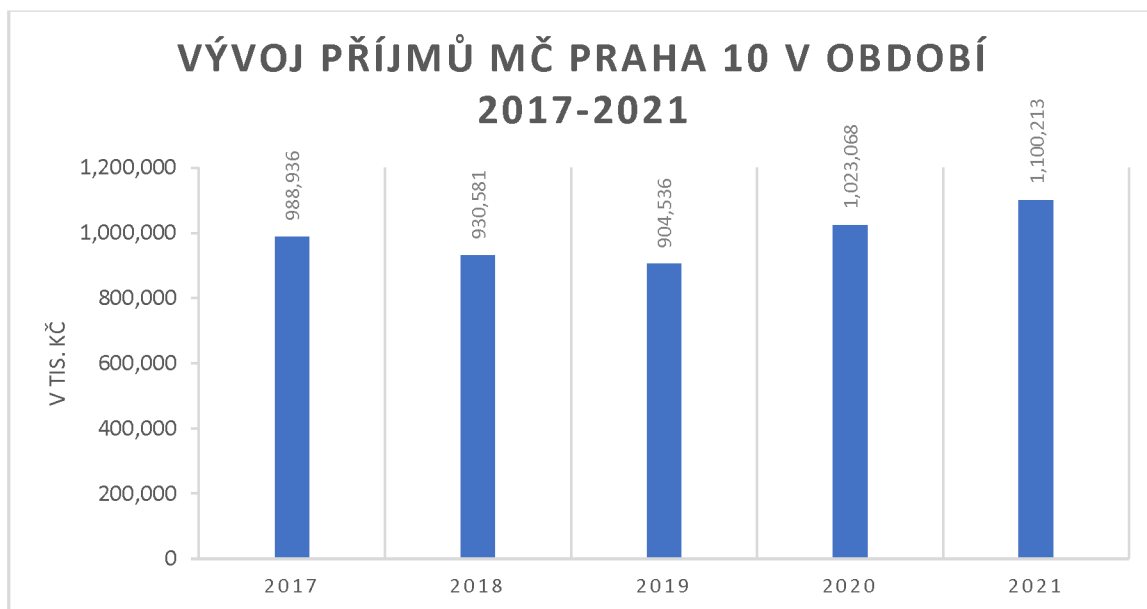
Příjmy	2017	2018	2019	2020	2021
Daňové příjmy	115 329	103 190	116 090	168 061	169 010
<i>Podíl na celkových příjmech</i>	11,66 %	11,09 %	12,83 %	16,43 %	15,36 %
Nedaňové příjmy	8 654	9 149	31 811	53 687	90 087
<i>Podíl na celkových příjmech</i>	0,88 %	0,98 %	3,52 %	5,25 %	8,19 %
Kapitálové příjmy	0	4 529	0	2 400	33 818
<i>Podíl na celkových příjmech</i>	0 %	0,49 %	0 %	0,24 %	3,07 %
Přijaté transfery	864 953	813 713	756 635	798 920	807 298
<i>Podíl na celkových příjmech</i>	87,46 %	87,44 %	83,65 %	78,09 %	73,38 %
Celkem	988 936	930 581	904 536	1 023 068	1 100 213
Meziroční tempo růstu	12,4 %	-5,9 %	-2,8 %	13,1 %	7,5 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

V roce 2016 byly příjmy městské části 880 122 tis. Kč, z kterých jsme vycházely pro zjištění tempa růstu příjmů v roce 2017 a zvýšily se nám v daném roce o 12,4 %. V roce 2018 a 2019 můžeme vidět, že příjmy městské části Praha 10 klesaly. Naopak vysoké tempo růstu máme v roce 2020 i 2021, kdy příjmy vzrostly o 13 % a o rok později o 7,5 %.

Největší zastoupení v příjmech mají příjmy ve formě přijatých transferů, obvykle kolem 80 %. Tyto příjmy budeme rozebírat podrobněji v další subkapitole. Na následujícím grafu si ukážeme, jaký byl celkový vývoj příjmů městské části Praha 10 v období 2017-2021.

Graf č. 3 – Vývoj příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Celkové příjmy naší městské části jsou v posledních letech našeho sledovaného období spíše kolísající, jak můžeme vidět na grafu č. 3. Nejdříve nám od roku 2017 klesaly, až k částce 904 536 tis. Kč a v dalších letech zase narůstaly, a to v roce 2021 až do výše 1 100 213 tis. Kč.

5.3.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy představují největší část vlastních příjmů a patří sem místní poplatky z vybraných činností a služeb, které zahrnují poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek z pobytu, poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek ze vstupného, dále správní poplatky a daň z nemovitých věcí. Na následující tabulce si ukážeme tyto jednotlivé daňové příjmy a jejich podíl na daňových příjmech v období 2017-2021.

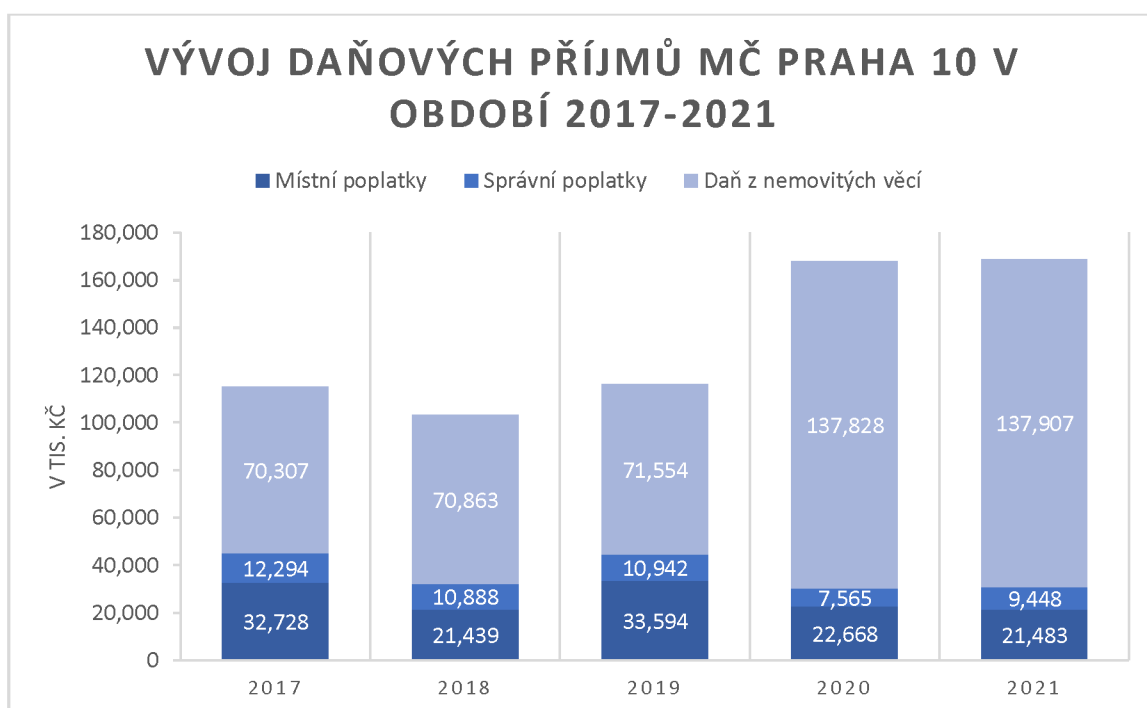
Tabulka č. 3 – Daňové příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Daňové příjmy	2017	2018	2019	2020	2021
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	32 728	21 439	33 594	22 668	21 483
<i>Podíl na daňových příjmech</i>	28,38 %	20,78 %	28,94 %	13,49 %	12,71 %
Poplatek ze psů	2 475	2 510	2 511	2 495	2 768
Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	440	661	988	x	x
Poplatek z ubytovací kapacity	1 702	1 700	1 745	x	x
Poplatek z pobytu	x	x	x	870	1 104
Poplatek za užívání veřejného prostranství	19 891	15 828	14 482	18 759	17 131
Poplatek ze vstupného	8 220	740	13 868	52	446
Zrušené místní poplatky	x	x	x	492	34
Správní poplatky	12 294	10 888	10 942	7 565	9 448
<i>Podíl na daňových příjmech</i>	10,66 %	10,55 %	9,43 %	4,50 %	5,59 %
Daň z nemovitých věcí	70 307	70 863	71 554	137 828	137 907
<i>Podíl na daňových příjmech</i>	60,97 %	68,67 %	61,64 %	82,01 %	81,60 %
Celkem	115 329	103 190	116 090	168 061	169 010
Meziroční tempo růstu	11,3 %	-10,5 %	12,5 %	44,8 %	0,6 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Při pohledu na tabulku č. 3 můžeme zprvu vidět, že místních poplatků máme více druhů, kdy největší příjmy z nich má poplatek za užívání veřejného prostranství. Největší zastoupení v daňových příjmech má daň z nemovitých věcí a v posledních dvou letech našeho sledovaného období se jejich podíl na daňových příjmech zvýšil, až k 82 %. Nejvyšší tempo růstu daňových příjmů můžeme vidět v roce 2020, kdy dosahovalo 44,8 % a v tomto roce se právě zvýšila sazba za daň z nemovitých věcí. Vývoj daňových příjmů můžeme vidět na grafu č. 4 viz níže.

Graf č. 4 – Vývoj daňových příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Z grafu je skutečně patrné, že daňové příjmy mají spíše zvyšující se tendenci, hlavně v posledních 2 letech našeho sledovaného období, a to skoro o dvojnásobek, hlavně tedy daň z nemovitých věcí, která se v roce 2020 zvýšila o 100 %, tuto situaci si můžeme vysvětlit právě zvýšením této daně.

5.3.1.1 Poplatek ze psů

Prvním místním poplatkem je poplatek ze psů. Každý držitel psa musí platit poplatek ze psů a to od 3. měsíce věku psa. Výše poplatku je dána podle zákona

č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích a dále dle obecně závazné vyhlášky č. 23/2003 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku ze psů. Pro hlavní město Prahu je stanoven poplatek 1 500,- Kč za jednoho psa a 2 250,- Kč za druhého a dalšího.

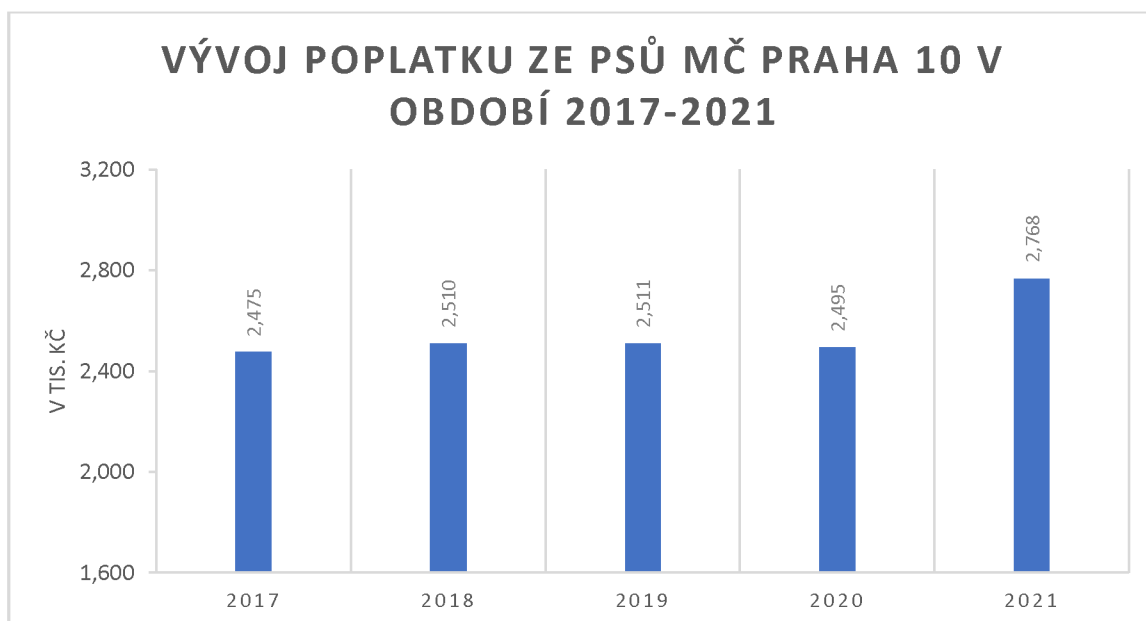
Tabulka č. 4 – Poplatek ze psů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	2 500	2 475	99 %	-4,1 %
2018	2 500	2 510	100,4 %	1,4 %
2019	2 500	2 511	100,4 %	0,1 %
2020	2 500	2 495	99,8 %	0,6 %
2021	2 500	2 768	110,7 %	10,9 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Místní poplatek ze psů se pohybuje každý rok kolem 2 500 – 2 800 tis. Kč. Nejvyšší příjmy z poplatků ze psů byly v roce 2021 a představovaly nominálně 2 500 tis. Kč., růst činil 10,9 %. Městská část Praha 10 každý rok předpokládá stejnou výši příjmů z tohoto poplatku, a to 2 500 tis. Kč. a převážně se jim to daří plnit. Vychýlení je zde u roku 2021, kdy schválený rozpočet byl splněn na 111 %.

Graf č. 5 – Vývoj poplatku ze psů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Na grafu č. 5 můžeme vidět vývoj poplatku ze psů, z kterého je zřejmé, že tento poplatek má spíše stálý charakter, pohybuje se kolem částky 2 500 tis. Kč, jen v roce 2021 je vidět růst o 10,9 %.

5.3.1.2 Poplatek z pobytu

Poplatek z pobytu nám v roce 2020 nahradil poplatek za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity, tudíž pro lepší provedení analýzy u těchto poplatků jsme za první tři roky sečetly poplatky za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity, a pro další dva roky jsme zase sečetly poplatek z pobytu a zrušené místní poplatky, kde dobíhaly zrušené poplatky za rekreační a lázeňský pobyt a z ubytovací kapacity a tím nám vznikla tabulka č. 5.

Tabulka č. 5 – Poplatek z pobytu v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

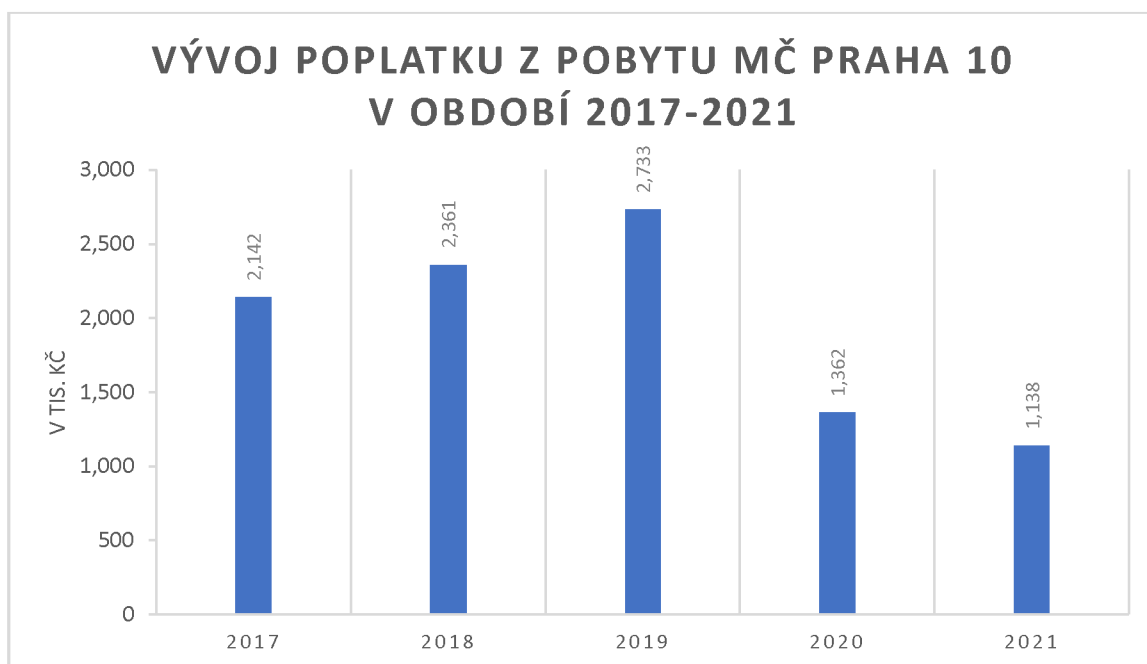
Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	1 250	2 142	171,4 %	6,2 %
2018	1 400	2 361	168,6 %	10,2 %
2019	1 800	2 733	151,8 %	15,8 %
2020	1 000	1 362	136,2 %	-50,2 %
2021	1 800	1 138	63,2 %	-16,5 %

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

V tabulce č. 5 vidíme, že v prvních třech letech našeho sledovaného období je poplatek rostoucí, a pohybuje se nad částkou 2 000 tis. Kč a nejvyšší tempo růstu je zde v roce 2018, kdy dosahovalo 15,8 %. Městská část v těchto letech spolupracovala s živnostenským odborem a provozovatelům ubytovacích zařízení zasílala dopisy, ve kterých je žádala o informaci, zda podléhají jejich služby tomuto místnímu poplatku a díky tomu se tyto ubytovací zařízení, respektive jejich provozovatelé, registrovali k místnímu poplatku z pobytu.

Graf č. 6 – Vývoj poplatku z pobytu v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Při pohledu na graf č. 6 můžeme vidět, že poplatek z pobytu měl v prvních třech letech našeho sledovaného období tendenci růst, kdy meziročně stoupal o 6-16 %. Po roku 2019 přichází ale pandemie Covid-19, s tím související nouzový stav a poplatek z pobytu nám v roce 2020 klesá až o 50 % na částku 1 362 tis. Kč a v roce 2021 klesá ještě dál o 16,5 %.

5.3.1.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatek za užívání veřejného prostranství je upraven zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích a obecně závaznou vyhláškou č. 5/2011 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.

Tento poplatek hradí osoba, pokud využívá veřejné prostranství jiným způsobem – provádí výkopové práce, poskytuje zde prodeje a služby či provozuje kulturní, sportovní akce atd.

Tabulka č. 6 – Poplatek za užívání veřejného prostranství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	14 000	19 891	142,1 %	38,4 %
2018	16 000	15 828	98,9 %	-20,4 %
2019	16 000	14 482	90,5 %	-8,5 %
2020	8 000	18 759	234,5 %	29,5 %
2021	16 000	17 131	107,1 %	-8,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Městská část u poplatku za užívání veřejného prostranství většinou předpokládá nižší příjmy, než ve skutečnosti vybere. Největší rozdíl je u roku 2020, kdy městská část vybrala u tohoto poplatku přes 18 000 tis. Kč, což je 234 % předpokládané výše poplatku. Dle důvodové zprávy bylo důvodem zvýšení stavebních prací. Nejvyšší tempo růstu poplatku za užívání veřejného prostranství bylo v roce 2017, kdy růst činil 38,4 % (v roce 2016 byla výše poplatku za užívání veřejného prostranství 14 374 tis. Kč).

Graf č. 7 – Vývoj poplatku za užívání veřejného prostranství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Na grafu č. 7 je zobrazen vývoj poplatku za užívání veřejného prostranství a můžeme tedy konstatovat, že poplatek má kolísavý charakter a jeho meziroční tempo růstu se velmi mění.

5.3.1.4 Poplatek ze vstupného

Místní poplatek ze vstupného vybírá městská část Praha 10 v případě, že se na jejím území koná kulturní, sportovní, reklamní nebo prodejní akce a platí se zde vstupné (sazba je stanovena procentem ze vstupného). Městská část Praha 10 má na svém území Fortuna Arenu, kde se koná velká část takovýchto akcí, ať už kulturní, například koncerty, tak i sportovní, například fotbalové zápasy.

Tabulka č. 7 – Poplatek ze vstupného v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	2 000	8 220	411 %	81,4 %
2018	2 000	740	37 %	-91 %
2019	1 600	13 868	866 %	1 774,1 %
2020	600	52	8,7 %	-99,6 %
2021	50	446	892 %	757,7 %

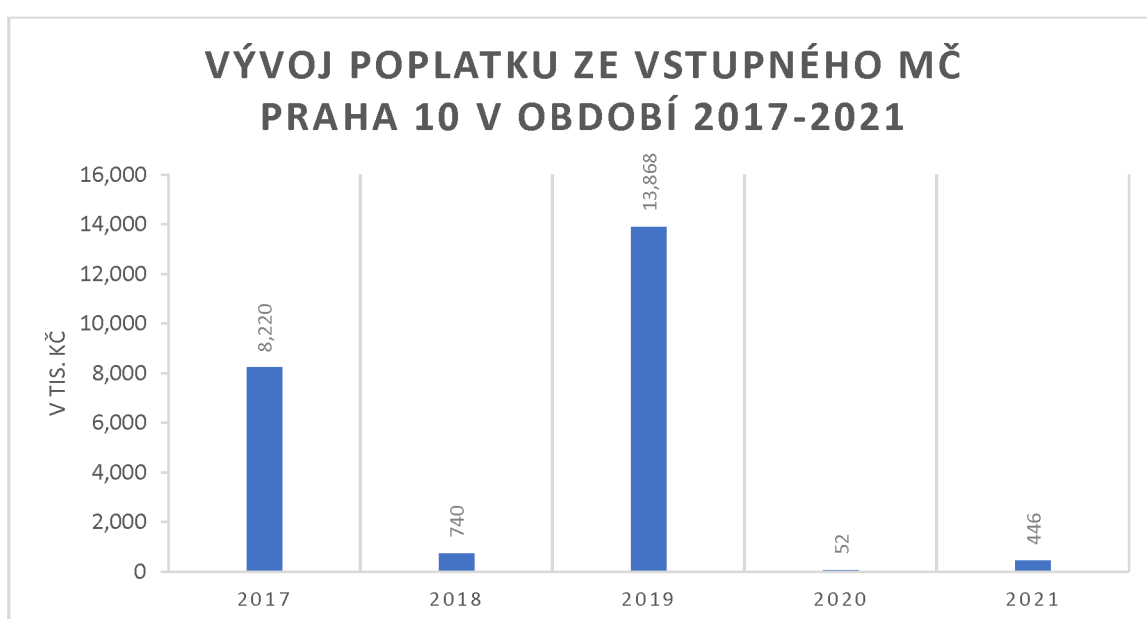
Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Na tabulce č. 7 si můžeme všimnout, že poplatek ze vstupného má u jednotlivých let velmi odlišné tempo růstu i % splnění schváleného rozpočtu. U roku 2017 máme první velkou odchylku od navrhovaných příjmů, a to o 411 %. V tomto roce se na území MČ Praha 10 konaly hudební koncerty velkých kapel – Depeche Mode a Rammstein. Další velký rozdíl je u roku 2019, kdy byl splněn plánovaný rozpočet na neskutečných 866 % a meziroční tempo růstu dosáhlo

1 774 %. Důvodem bylo konání fotbalového utkání a hudební koncerty kapely Kabát a Rammstein.

V roce 2020 je u poplatku ze vstupného největší propad. Poplatek klesal až o 99,6 % a jeho výše byla pouhých 52 tis. Kč. Hlavním důvodem byla pandemie Covid-19 a vyhlášený nouzový stav, při němž byly zrušeny veškeré veřejné akce. V důsledku toho byly v roce 2021 navrhované příjmy pouhých 50 tis. Kč, ale nakonec se je podařilo naplnit na 892 %, a to na částku 446 tis. Kč.

Graf č. 8 – Vývoj poplatku ze vstupného v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Z grafu č. 8 můžeme vidět u poplatku ze vstupného zatím největší fluktuaci. Tuto fluktuaci lze vysvětlit především pandemií Covid-19 a nouzovým stavem v České republice.

5.3.1.5 Správní poplatky

Správní poplatky jsou dalším typem daňových příjmů a patří do nich především poplatky ve stavebním, občanskoprávním a živnostenském odboru a také poplatky za službu CZECHPOINT (platby za výpisy z rejstříku trestů, obchodního rejstříku, katastru nemovitostí atd.).

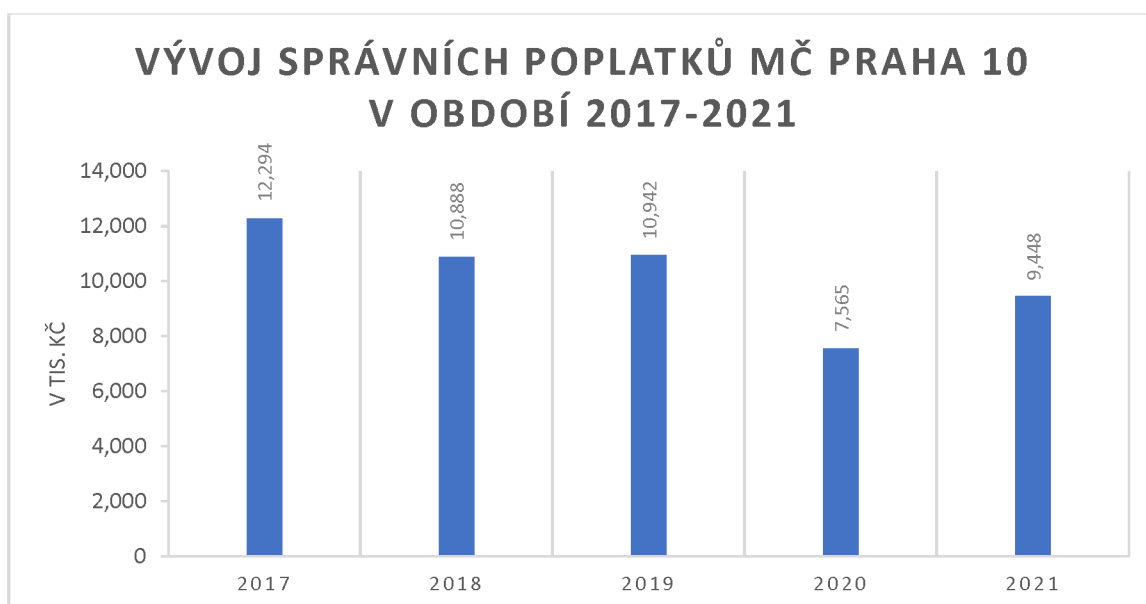
Tabulka č. 8 – Správní poplatky v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	8 700	12 294	141,3 %	7,2 %
2018	11 700	10 888	93,1 %	-11,4 %
2019	10 000	10 942	109,4 %	0,5 %
2020	10 000	7 565	75,7 %	-30,9 %
2021	10 000	9 448	94,5 %	24,9 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Z tabulky č.8 můžeme vidět, že největší suma byla v roce 2017, a to přes 12 200 tis. Kč, kde byl splněn schválený rozpočet na 141 %. V dalším roce již byl příjem menší, klesl o 11,4 % a nepodařilo se dosáhnout schváleného rozpočtu. Rok 2019 byl vcelku vyrovnaný, rozpočet se splnil na 109 % a jeho tempo růstu zde bylo pouhých 0,5 %. V roce 2020 se vybralo na správních poplatcích pouze 7 565 tis. Kč a pokles byl o 30,9 %. Tento pokles je zdůvodněn pandemií Covid-19 a nouzovým stavem, kdy měly úřady v tu dobu omezený provoz. V dalším roce správní poplatek opět vzrostl, a to o 24,9 %.

Graf č. 9 – Vývoj správních poplatků v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

U grafu č. 9 lze vidět na začátku lehký pokles, pak stagnaci, kdy v roce 2018 a 2019 se částky skoro shodují a v roce 2020 následuje větší pád, kdy se příjem ze správních poplatků snížil až o 30 %. Rok 2021 nám přináší růst o 25 % na částku 9 448 tis. Kč.

5.3.1.6 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí představuje největší část daňových příjmů, v posledních letech našeho sledovaného období tvoří až 80 % těchto příjmů. Tuto daň platí každý rok vlastníci nemovitosti, a v některých částech Prahy se nám tato daň v roce 2020 zvýšila. Tuto skutečnost můžeme vidět i níže v tabulce. Konkrétně pro naši městskou část Prahu 10 se nám koeficient pro výpočet daně z nemovitých věcí zvýšil, a došlo zde k navýšení daně o 100 %, viz níže.

Tabulka č. 9 – Daň z nemovitých věcí v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

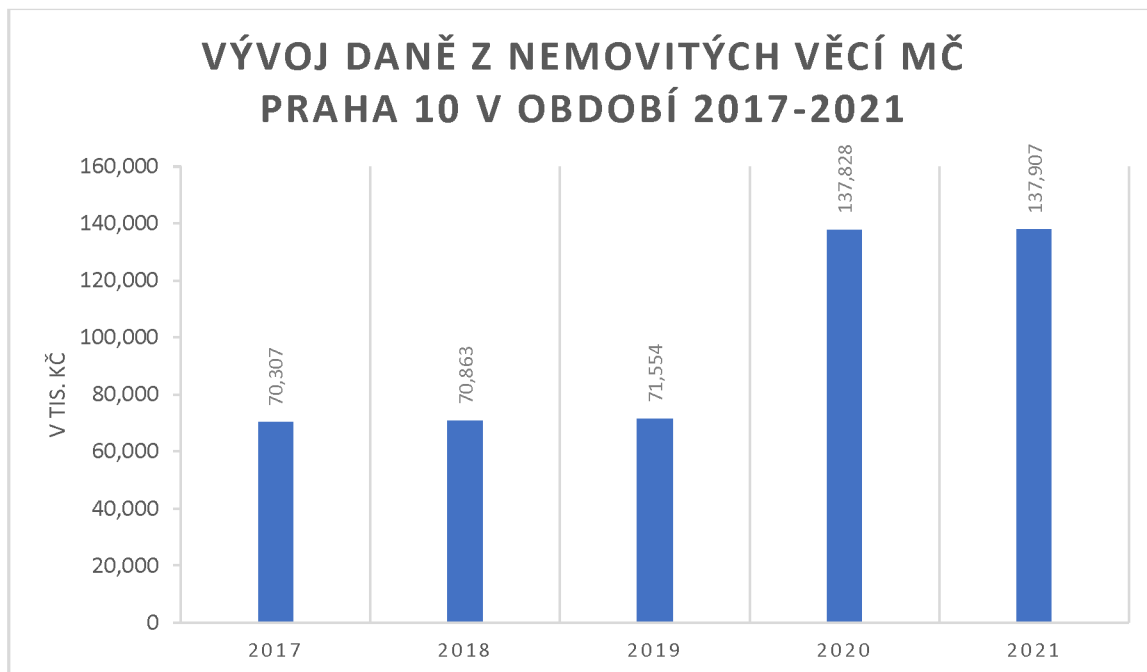
Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	49 300	70 307	142,6 %	2,4 %
2018	65 000	70 863	109 %	0,8 %
2019	65 000	71 554	110,1 %	1 %
2020	142 000	137 828	97,1 %	92,6 %
2021	142 000	137 907	97,1 %	0,1 %

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

U tabulky č. 9 vidíme v prvních třech letech vcelku podobné částky u daně z nemovitých věcí, cca kolem 70 000 tis. Kč, kdy se dařilo plnit rozpočet na 100 % a více. V roce 2020 byla daň zvýšena obecně závaznou vyhláškou č. 14/2019 Sb. hl. m. Prahy o výši koeficientů pro výpočet daně z nemovitých věcí, a pro městskou část Praha 10 se tato daň zvýšila o 100 %. Proto v roce 2020 a 2021 máme příjem

z daně z nemovitých věcí kolem 140 000 tis. Kč, kdy v roce 2020 bylo nejvyšší tempo růstu a dosahovalo 92,6 %.

Graf č. 10 – Vývoj daně z nemovitých věcí v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Graf č. 10 nám ukazuje růst daně z nemovitostí. Zpočátku grafu vidíme stagnaci daně z nemovitých věcí, kde zůstává na zhruba stejných částkách a na konci grafu je vidět prudký růst o 100 %, jak bylo zmíněno výše.

5.3.2 Nedaňové příjmy

Vedle daňových příjmů zde máme nedaňové příjmy, do kterých řadíme například příjmy z poskytování služeb a výrobků, příjmy z úroků, sankční platby, odvody příspěvkových organizací, dary atd. Jednotlivé nedaňové příjmy nejsou tak významné, jako daňové, proto se jimi budeme zabývat jen obecně a nepůjdeme do takové hloubky.

Největší zastoupení v nedaňových příjmech mají sankční platby, které představují cca 50 % nedaňových příjmů. Patří do nich převážně pokuty za

neoprávněné parkování na zónách placeného parkování nebo na veřejném prostranství.

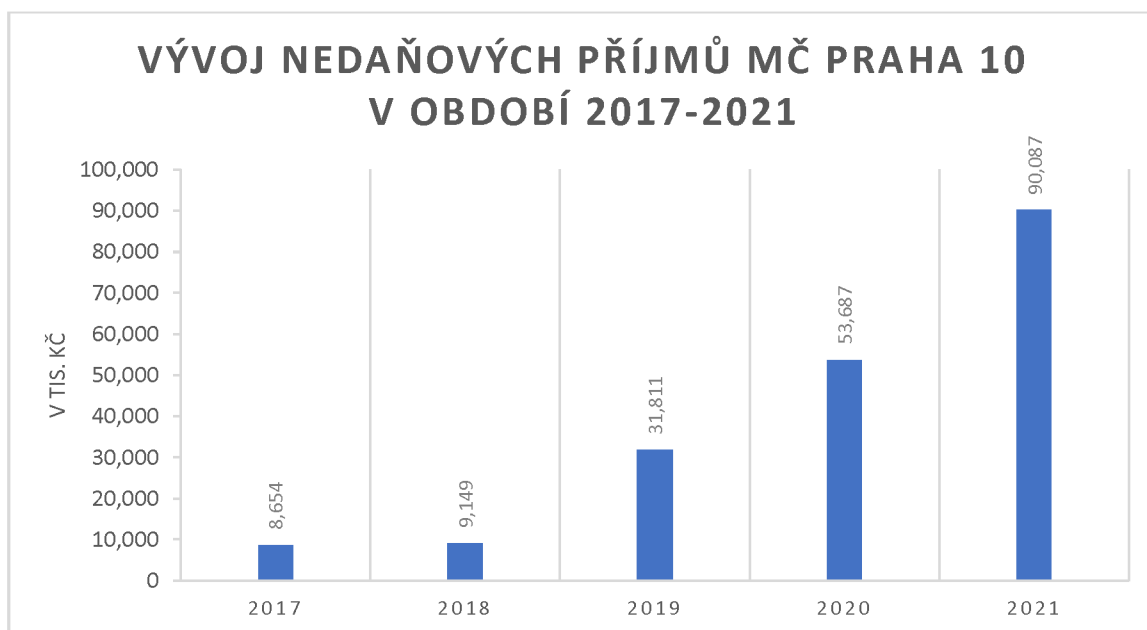
Tabulka č. 10 – Nedaňové příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	4 760	8 654	181,8 %	-12,3 %
2018	9 088	9 149	100,7 %	5,7 %
2019	21 391	31 811	148,7 %	247,7 %
2020	44 359	53 687	121 %	68,8 %
2021	51 559	90 087	174,7 %	67,8 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

U nedaňových příjmů se daří městské části každý rok jejich rozpočet naplňovat na víc jak 100 %. Nejvíce si toho můžeme všimnout v roce 2021, kdy se podařilo splnit rozpočet na 174 %. Městská část to odůvodňuje tím, že v roce 2020 byl zaveden systém parkovacích zón a velká část nedaňových příjmů zahrnuje právě pokuty za neoprávněné parkování na těchto zónách.

Graf č. 11 – Vývoj nedaňových příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Na grafu č. 11 výše si můžeme všimnout, že nedaňové příjmy naší městské části solidně rostou. Za 5 let se nám zvýšily o více než 80 000 tis. Kč, kdy největší tempo růstu bylo v roce 2019 a to 247,7 %. V roce 2020 a 2021 bylo také vysoké tempo růstu, kdy dosahovalo 68 %. Je to způsobeno tedy především výběrem sankčních plateb po zavedení systému parkovacích zón a vyššími odvody příspěvkových organizací.

5.3.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou příjmy jednorázové a neopakující se, řadíme mezi ně například příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, z prodeje akcií, nebo přijaté splátky půjček. Může se tedy stát, že městská část v některém roce nemusí mít žádné kapitálové příjmy, ukážeme si to na následující tabulce.

Tabulka č. 11 – Kapitálové příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Období	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	% splnění SR	Meziroční tempo růstu
2017	0	0	x	x
2018	0	4 529	x	x
2019	0	0	x	x
2020	2 400	2 400	100 %	x
2021	33 818	33 818	100 %	1 309 %

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Z tabulky č. 11 skutečně vidíme, že městská část v roce 2017 a 2019 neměla žádné kapitálové příjmy. V roce 2018 dle schváleného rozpočtu také neměla mít žádné kapitálové příjmy, ale nakonec prodala podílový dům ve Strašnicích v hodnotě 4 529 440 Kč. V roce 2020 splnila svůj rozpočet na 100 % a v roce 2021 také, kdy tempo růstu dosahovalo 1 309 % a dle závěrečných účtů šlo o ostatní investiční příjmy.

Graf č. 12 – Vývoj kapitálových příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

U grafu č. 12 tedy můžeme zaznamenat, že v roce 2017 a 2019 nemáme žádné kapitálové příjmy. V roce 2018 a 2020 máme podobně nízké příjmy a v roce 2021 se nám příjmy vyšplhaly na částku 33 818 tis. Kč. Můžeme tedy potvrdit, že se jedná o příjmy jednorázového charakteru.

5.3.4 Přijaté transfery

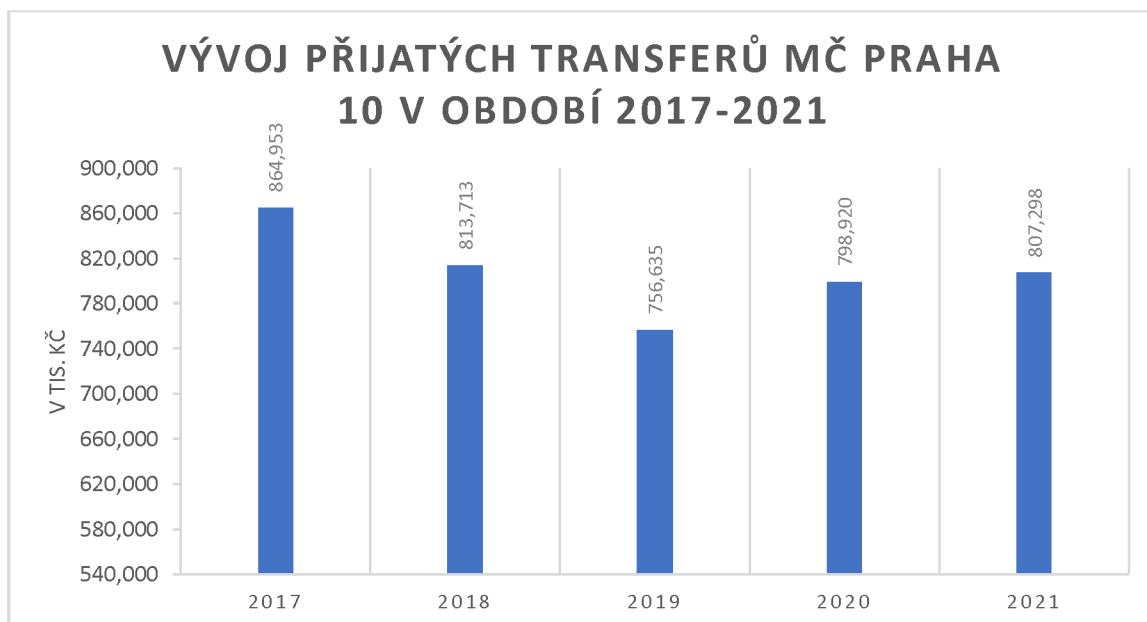
Přijaté transfery nám představují hlavní zdroj příjmů městské části Praha 10. Jedná se hlavně o převody mezi hl. m. Prahou a městskou částí (dotace) a dále o převody z vlastních fondů hospodářské činnosti, které zde nejsou tak časté jako přijaté dotace. Do převodů mezi hl. m. Prahou a městskou částí patří investiční převody a neinvestiční převody, které zahrnují například dotace na výkon státní správy nebo neinvestiční ostatní převody. Výši přijatých transferů můžeme vidět na tabulce č. 12.

Tabulka č. 12 – Přijaté transfery v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Přijaté transfery	2017	2018	2019	2020	2021
Převody z vlastních fondů hospodářské činnosti	200 000	200 000	0	0	0
Převody mezi hl. m. Prahou a jejich MČ	664 953	613 713	756 635	798 920	807 298
Celkem	864 953	813 713	756 635	798 920	807 298
Meziroční tempo růstu	12,8 %	-5,9 %	-7 %	5,6 %	1,1 %

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Z tabulky je patrné, že největší část plyne z převodů mezi hl. m. Prahou a jejich městskou částí. V závěrečných účtech do těchto převodů patří dotace na výkon státní správy, dotace z Magistrátu hl. m. Prahy, neinvestiční převody, investiční převody a neinvestiční ostatní převody mezi hl. m. Prahou a městskou částí. Tyto hodnoty si můžeme zanést do grafu, abychom viděli jejich vývoj.

Graf č. 13 – Vývoj přijatých transferů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Při pohledu na graf č. 13 je patrné, že přijaté transfery v roce 2018 a 2019 klesaly. Největší rozdíl je vidět mezi rokem 2018 a 2019, kdy v roce 2019 klesly o 7 %. Naopak v roce 2020 a 2021 přijaté transfery rostly, v roce 2020 o 5,6 % a v roce 2021 nepatrně o 1 %. Do přijatých transferů patří převážně dotace a my si ukážeme pouze účelové dotace, abychom mohli vidět, do jakých oblastí plynuly tyto dotace. Účelové dotace v období 2017-2021 můžeme vidět na tabulce č. 13.

Tabulka č. 13 – Účelové dotace v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Přijaté dotace	2017	2018	2019	2020	2021
Pokladní správa	94 124	41 955	60 617	50 150	27 637
<i>Podíl na dotacích</i>	35 %	20,8 %	18,4 %	13,9 %	7,5 %
Sociální věci	52 585	71 027	55 648	61 851	99 022
<i>Podíl na dotacích</i>	19,6 %	35,2 %	16,9 %	17,2 %	26,8 %
Správa majetku	77 900	27 184	82 881	184 969	172 501
<i>Podíl na dotacích</i>	28,9 %	13,5 %	25,2 %	51,3 %	46,7 %
Školství	22 926	38 653	88 652	43 379	40 421
<i>Podíl na dotacích</i>	8,5 %	19,2 %	27 %	12 %	11 %
Veřejný prostor	5 500	x	23 630	5 930	9 755
<i>Podíl na dotacích</i>	2 %	x	7,2 %	1,6 %	2,6 %
Vnitřní správa	16 125	23 005	17 445	14 451	19 880
<i>Podíl na dotacích</i>	6 %	11,4 %	5,3 %	4 %	5,4 %
Celkem	269 160	201 824	328 873	360 730	369 216
Meziroční tempo růstu	97,6 %	-25 %	63 %	9,7 %	2,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Největší množství přijatých účelových dotací měla městská část Praha 10 v roce 2021, a to přes 369 mil. Kč, z toho šla největší část dotací do oblasti správa majetku, přes 46 %. Podobnou situace máme i v roce předchozím, kdy oblast správa majetku dostala největší část dotací, přes 51 %. Městská část Praha 10 lpí na opravách školních budov a rekonstrukcích.

Nejmenší část dotací získala městská část Praha 10 v roce 2018, kdy oproti roku 2017 vidíme pokles o 25 %. Odlišnou situaci vidíme v roce 2017, kdy byly přijaty dotace ve výši 269 mil. Kč a dotace dosáhly tak nejvyššího tempa růstu, přes 97 %, jelikož přijaté účelové dotace v roce 2016 byly 136 mil. Kč.

5.4 Vývoj výdajů městské části Praha 10 v období 2017-2021

Jak bylo řečeno v teoretické části, tak výdaje máme buď běžné – neinvestiční, nebo kapitálové – investiční. Neinvestiční se pravidelně opakují a jsou použity na běžné potřeby, jako například platy zaměstnanců, energie atd., zatímco kapitálové jsou spíše jednorázového charakteru a slouží k financování dlouhodobých, běžně se neopakujících potřeb. Výdaje městské části Praha 10 v období 2017-2021 nám ukazuje následující tabulka.

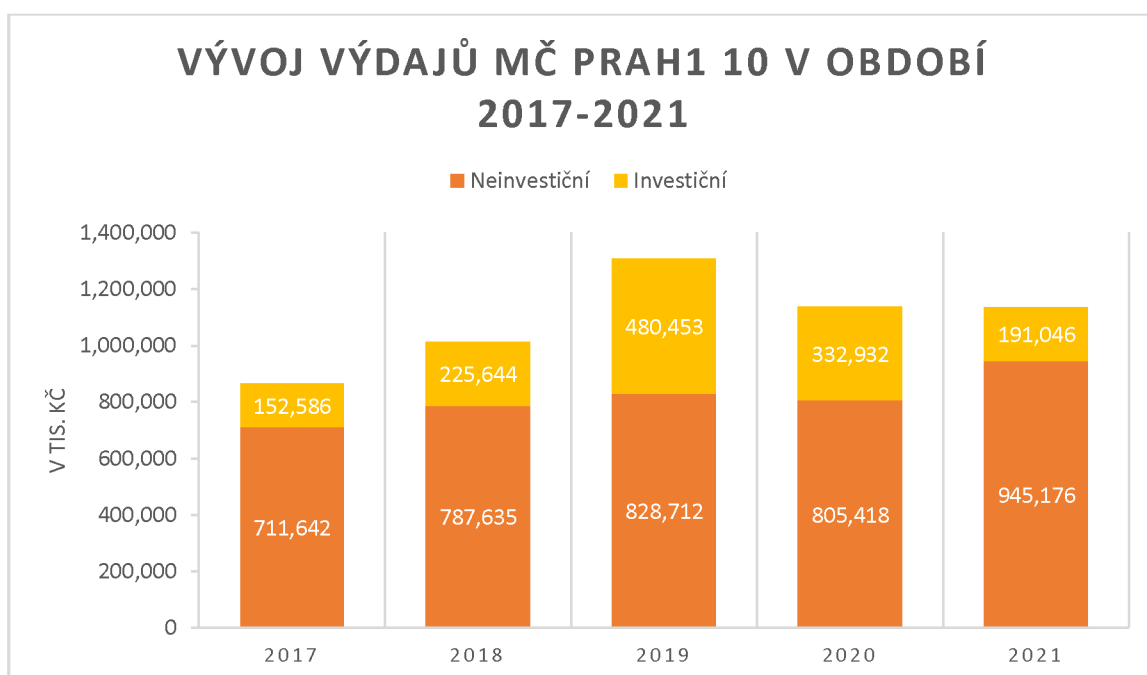
Tabulka č. 14 – Výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Výdaje vnitřní správy	2017	2018	2019	2020	2021
Neinvestiční	711 642	787 635	828 712	805 418	945 176
<i>Podíl na výdajích</i>	82,3 %	77,7 %	63,3 %	70,8 %	83,2 %
Investiční	152 586	225 644	480 453	332 932	191 046
<i>Podíl na výdajích</i>	17,7 %	22,3 %	36,7 %	29,2 %	16,8 %
Celkem	864 228	1 013 279	1 309 165	1 138 350	1 136 222
Meziroční tempo růstu	15,8 %	17,3 %	29,2 %	-13,1 %	-0,2 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Nejvyšší výdaje měla městská část Praha 10 v roce 2019, kdy tempo růstu dosahovalo 29 %. V našem sledovaném období se již tak vysoké příjmy nevyskytly. Můžeme si všimnout, že podíl neinvestičních a investičních výdajů není stálý. Podíl neinvestičních výdajů se pohybuje od 60 % do 83 %, kdy největší podíl měly v roce 2021. A podíl investičních výdajů se pohybuje od 17 % do 37 %, kdy největší podíl investičních výdajů na celkové výdaje byl v roce 2019, v němž byly celkové výdaje nejvyšší. Vývoj výdajů městské části Praha 10 nám ukazuje následující graf.

Graf č. 14 – Vývoj výdajů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Na grafu č. 14 si můžeme všimnout, že rok 2019 byl nejobjemnější, co se týče výdajů městské části. Do tohoto roku nám výdaje pomalu rostly, jejich tempo růstu bylo vždy v kladných hodnotách. Největší propad vidíme v roce 2020, kdy výdaje klesly o 13 %.

Nejnižší výdaje tedy máme v roce 2017 a 2018, což je dle důvodové zprávy způsobeno nižšími výdaji v oblasti investic, proto si na další tabulce ukážeme výdaje dle jednotlivých odvětví městské části Prahy 10, abychom si mohli udělat přehled o tom, jaká odvětví mají největší a nejnižší výdaje.

Tabulka č. 15 – Výdaje v tis. Kč dle odvětví MČ Praha 10 v období 2017-2021

Odvětví	2017	2018	2019	2020	2021
Územní rozvoj	2 186	2 920	4 110	4 586	2 875
<i>Podíl na výdajích</i>	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %	0,3 %
Životní prostředí	126 231	110 229	116 847	90 186	142 413
<i>Podíl na výdajích</i>	14,6 %	10,9 %	8,9 %	7,9 %	12,6 %
Doprava	4 461	8 060	2 903	2 291	2 951
<i>Podíl na výdajích</i>	0,5 %	0,8 %	0,2 %	0,2 %	0,3 %
Školství	204 541	239 520	303 604	234 970	225 130
<i>Podíl na výdajích</i>	23,7 %	23,6 %	23,2 %	20,6 %	19,8 %
Sociální věci	137 887	154 633	143 610	152 997	168 015
<i>Podíl na výdajích</i>	16 %	15,3 %	11 %	13,4 %	14,8 %
Kultura a volný čas	15 160	16 694	9 310	4 538	4 005
<i>Podíl na výdajích</i>	1,8 %	1,7 %	0,7 %	0,4 %	0,4 %
Sport	3 468	2 584	1 140	878	1 383
<i>Podíl na výdajích</i>	0,4 %	0,3 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Projekty městské části	1 752	1 805	2 238	2 248	5 025
<i>Podíl na výdajích</i>	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,4 %
Veřejná finanční podpora	30 303	36 645	31 177	31 010	27 607

<i>Podíl na výdajích</i>	3,5 %	3,6 %	2,4 %	2,7 %	2,4 %
Správa kulturních objektů	2 675	3 178	1 300	927	1 278
<i>Podíl na výdajích</i>	0,3 %	0,3 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Obecní majetek	15 178	5 542	4 210	31 463	67 212
<i>Podíl na výdajích</i>	1,8 %	0,6 %	0,3 %	2,8 %	5,9 %
Správa majetku	107 989	213 131	454 857	350 138	172 995
<i>Podíl na výdajích</i>	12,5 %	21 %	34,7 %	30,8 %	15,2 %
Vnitřní správa	204 786	208 500	225 844	217 078	301 665
<i>Podíl na výdajích</i>	23,7 %	20,6 %	17,3 %	19,1 %	26,6 %
Pokladní správa	5 580	5 766	4 069	12 556	10 909
<i>Podíl na výdajích</i>	0,7 %	0,6 %	0,3 %	1,1 %	1 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Z tabulky č. 15 můžeme zcela jasně říci, že největší výdaje má odvětví vnitřní správy, školství, správy majetku, sociálních věcí a životního prostředí, které jsou v tabulce tučně zvýrazněné a jejich podíly na celkových výdajích jsou největší. Naopak do méně významných odvětví, z hlediska výše výdajů, patří správa kulturních objektů, sport a územní rozvoj, jejichž podíl na celkových výdajích je pod 1 %. My si rozebereme lehce podrobněji ještě odvětví vnitřní správy, školství a správy majetku, abychom mohli zjistit, jak zacházejí s výdaji, ať už investičními či neinvestičními.

5.4.1 Vnitřní správa

Vnitřní správa je odvětvím, které má jedno z největších výdajů. V předchozí subkapitole bylo zmíněno jako odvětví, které mělo v roce 2021 největší výdaje, jejich podíl na celkových výdajích se pohyboval kolem 20 %.

Do vnitřní správy nám patří hlavně platy zaměstnanců v pracovním poměru, odměny členů zastupitelstva obcí a krajů, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění, nákup materiálu, nájemné, poštovní služby, služby elektronických komunikací, a také různé nákupy ostatních služeb (například lékařské prohlídky, STK u služebních aut, mytí vozů, parkovné, audity ze zákona atd.). Výdaje vnitřní správy nám ukazuje tabulka č. 16.

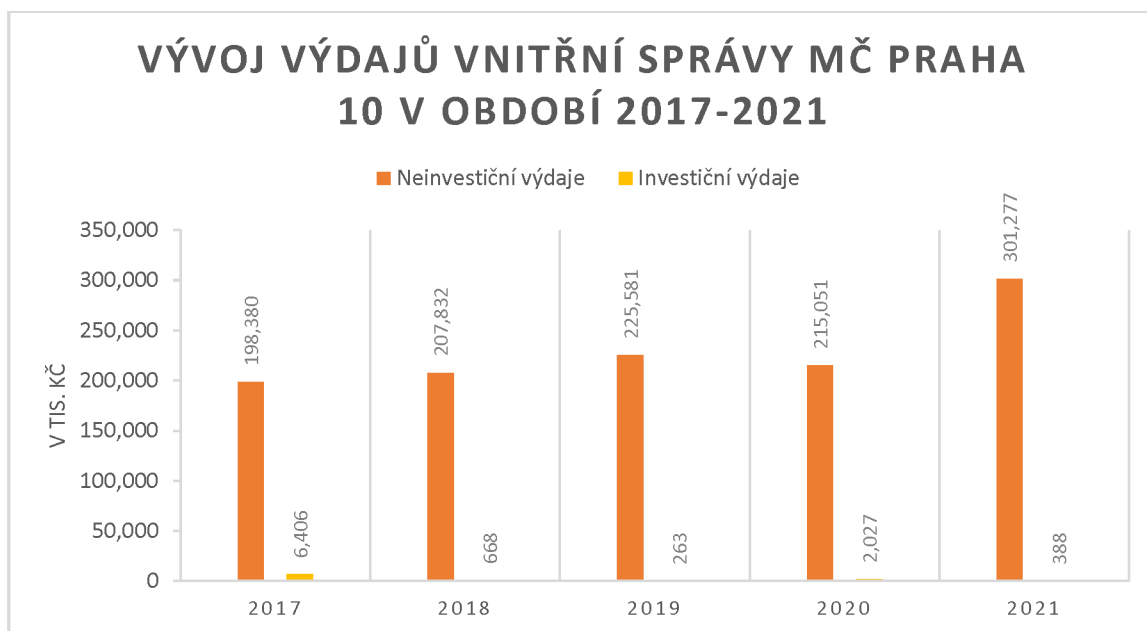
Tabulka č. 16 – Výdaje vnitřní správy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Výdaje vnitřní správy	2017	2018	2019	2020	2021
Neinvestiční	198 380	207 832	225 581	215 051	301 277
<i>Podíl na výdajích vnitřní správy</i>	96,9 %	99,7 %	99,9 %	99,1 %	99,9 %
Investiční	6 406	668	263	2 027	388
<i>Podíl na výdajích vnitřní správy</i>	3,1 %	0,3 %	0,1 %	0,9 %	0,1 %
Celkem	204 786	208 500	225 844	217 078	301 665
Meziroční tempo růstu	12,2 %	1,8 %	8,3 %	-3,9 %	39 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Jak můžeme vidět, tak toto odvětví zahrnuje převážně neinvestiční výdaje. Podíl investičních výdajů je velmi nízký, v prvním roce sice 3 %, ale v dalších letech našeho sledovaného období jejich podíl nepřekročil 1 %. Nejvyšší tempo růstu máme v roce 2021, kdy dosahovalo 39 %. Pojďme si ukázat jeho vývoj na následujícím grafu.

Graf č. 15 – Vývoj výdajů vnitřní správy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Vidíme, že v prvních čtyřech letech jsou výdaje vcelku podobné a stálé a drží se kolem 200-220 000 tis. Kč. V roce 2021 již výdaje ale šplhají k částce 300 000 tis. Kč, kdy tento nárůst je dle důvodové zprávy zdůvodněn tím, že nastala změna poměru vykazování osobních nákladů v hlavní a hospodářské činnosti, kdy poměr nákladů hrazených z rozpočtu vzrostl z 50 % na 77 %.

Investiční výdaje jsou v odvětví vnitřní správy velmi nízké, jsou použity v našem sledovaném období hlavně na programové vybavení, právní poradenství a pořízení docházkového systému. Nejvíce neinvestičních výdajů se používá obecně v tomto odvětví na platy zaměstnanců v pracovním poměru, nákup ostatních služeb, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanců, odměny členů zastupitelstva obcí a krajů a drobný hmotný dlouhodobý majetek.

5.4.2 Školství

Do oblasti školství řadíme neinvestiční výdaje, investiční výdaje, a hlavně neinvestiční příspěvky a granty, které představují hlavní roli ve výdajích.

Neinvestičními výdaji jsou především nákupy ostatních služeb, věcné dary, drobný hmotný dlouhodobý majetek, pohoštění, dary obyvatelstvu. Investičními výdaji jsou zde hlavně modernizace učeben, školní hřiště anebo také herní prvky. Do neinvestičních příspěvků patří zejména mzdové prostředky, provoz školních jídelen, učební pomůcky, hračky, vybavení, školy v přírodě, asistent pedagoga, školní psycholog. Výdaje školství nám ukazuje následující tabulka.

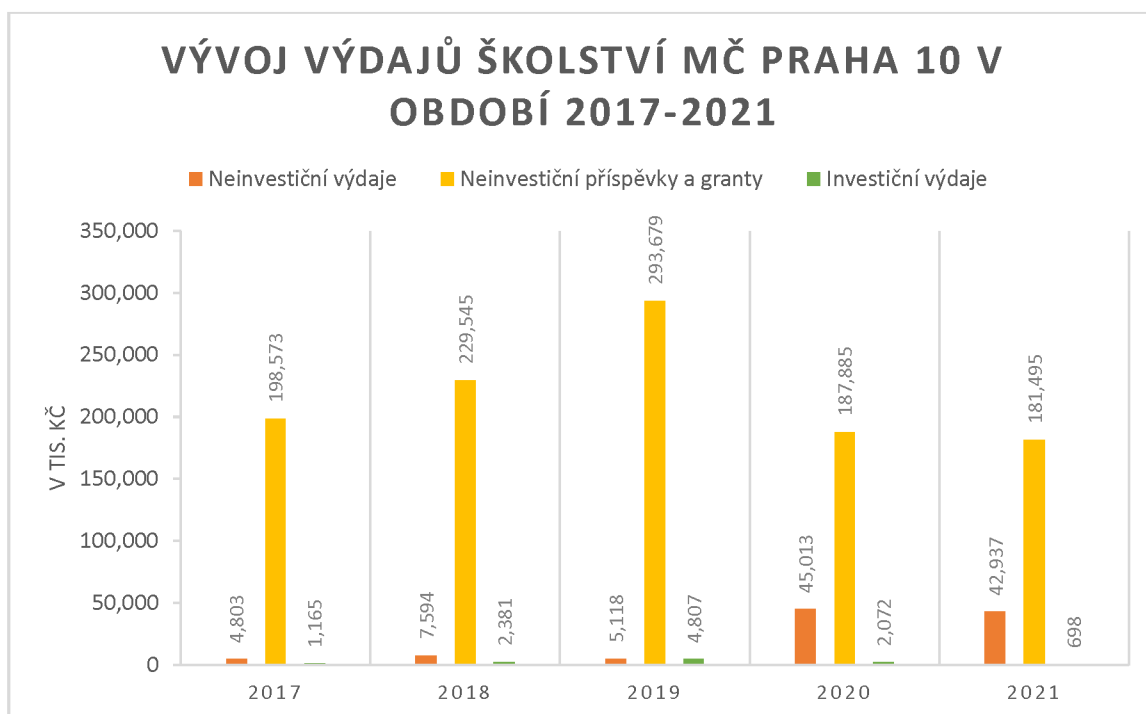
Tabulka č. 17 – Výdaje školství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Výdaje školství	2017	2018	2019	2020	2021
Neinvestiční	4 803	7 594	5 118	45 013	42 837
<i>Podíl na výdajích školství</i>	2,4 %	3,1 %	1,7 %	19,1 %	19 %
Investiční	1 165	2 381	4 807	2 072	698
<i>Podíl na výdajích školství</i>	0,6 %	1 %	1,6 %	0,9 %	0,3 %
Neinvestiční příspěvky a granty	198 573	229 545	293 679	187 885	181 495
<i>Podíl na výdajích školství</i>	97 %	95,9 %	96,7 %	80 %	80,7 %
Celkem	204 541	239 520	303 604	234 970	225 130
Meziroční tempo růstu	4,7 %	17,1 %	26,8 %	-22,6 %	-4,2 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Z tabulky č. 17 vidíme, že neinvestiční příspěvky mají největší podíl na výdajích školství, který se pohybuje kolem 80-90 %. V roce 2020 a 2021 byl jejich podíl nižší, kolem 80 %, jelikož se neinvestiční výdaje celkem zvýšily, a jejich podíl byl kolem 20 %. Na jejich vývoj se můžeme podívat v následujícím grafu.

Graf č. 16 – Vývoj výdajů školství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

V grafu č. 16 můžeme vidět na začátku růst výdajů školství, kdy se tempo růstu vyšplhalo v roce 2019 až na 27 %. V tomto roce měla městská část Praha 10 největší výdaje, a to zejména z důvodu přijatých dotací na posílení platů pracovníků ve školství. Rok 2020 byl pro nás spojený s pandemií Covid-19 a nouzovým stavem, kdy školství bylo velice dlouho omezeno. Proto zde máme velký rozdíl mezi rokem 2019 a 2020, kdy výdaje klesly o 23 % a v roce 2021 ještě o 4 %.

5.4.3 Správa majetku

Zatímco v odvětví vnitřní správy a školství máme zejména neinvestiční výdaje, tak u správy majetku je převážná část výdajů investičního charakteru. Neinvestiční výdaje jsou zde spíše nízké, patří mezi ně opravy a udržování, sankce, nákupy materiálu, drobný hmotný dlouhodobý majetek, nájemné, plyn, elektrická energie. Do investičních řadíme například rekonstrukce budov městské části Praha 10, školních jídelen, hřišť, zateplení fasád. Jejich výdaje můžeme vidět na tabulce č. 18.

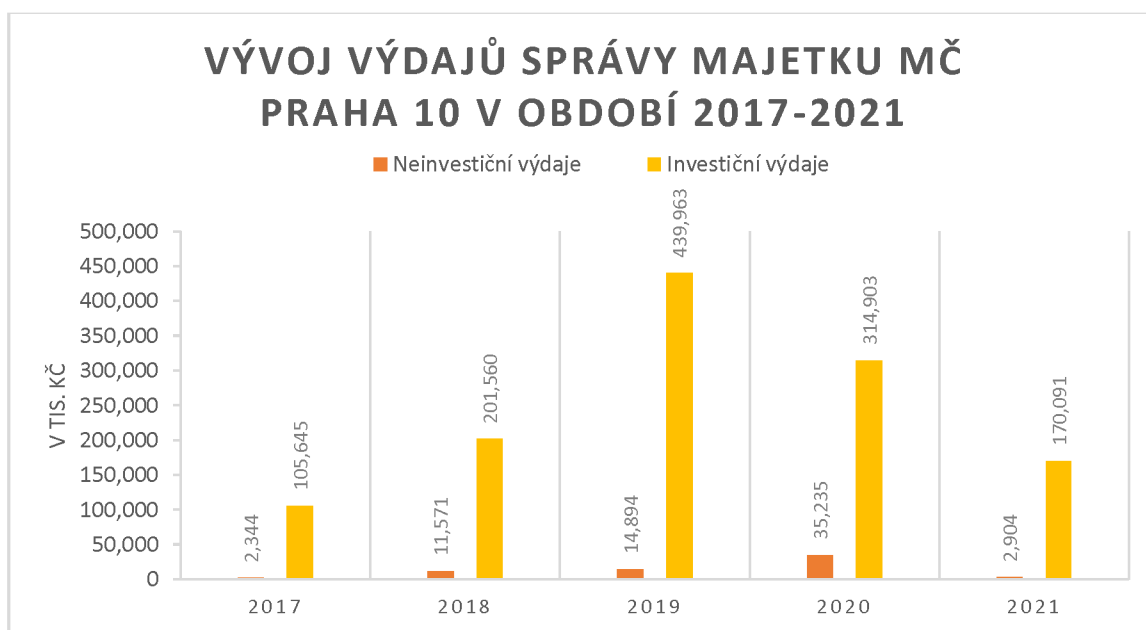
Tabulka č. 18 – Výdaje správy majetku v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Výdaje správy majetku	2017	2018	2019	2020	2021
Neinvestiční	2 344	11 571	14 894	35 235	2 904
<i>Podíl na výdajích správy majetku</i>	2,2 %	5,4 %	3,3 %	10,1 %	1,7 %
Investiční	105 645	201 560	439 963	314 903	170 091
<i>Podíl na výdajích správy majetku</i>	97,8 %	94,6 %	96,7 %	89,9 %	98,3 %
Celkem	107 989	213 131	454 857	350 138	172 995
Meziroční tempo růstu	51,3 %	7,7 %	113,4 %	-23 %	-50,6 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021, dostupné z www.praha10.cz.

Při pohledu na tabulku č. 18 jasně vidíme, že podíl neinvestičních výdajů na celkové výdaje je nepatrný – pod 10 %. Naopak podíl investičních výdajů dosahuje i 98 %. Největší výdaje byly v roce 2019 a tempo růstu dosáhlo 110 %

Graf č. 17 – Vývoj výdajů správy majetku v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

V grafu č. 17 vidíme nejprve stoupající výdaje, kdy u roku 2017 bylo tempo růstu 51 %, jelikož výdaje správy majetku v roce 2016 byly 71 395 tis. Kč a nejvíce výdajů šlo na rekonstrukci školní jídelny Základní školy Kodaňská a Brigádníků.

V roce 2018 pozorujeme také růst výdajů, a to kolem 8 %, kdy nejvíce výdajů bylo použito na stavební práce pro rozšíření kapacit Základní školy Kodaňská, na rekonstrukci domu u Vršovického nádraží 30 a na rekonstrukci Kulturního domu Cíl.

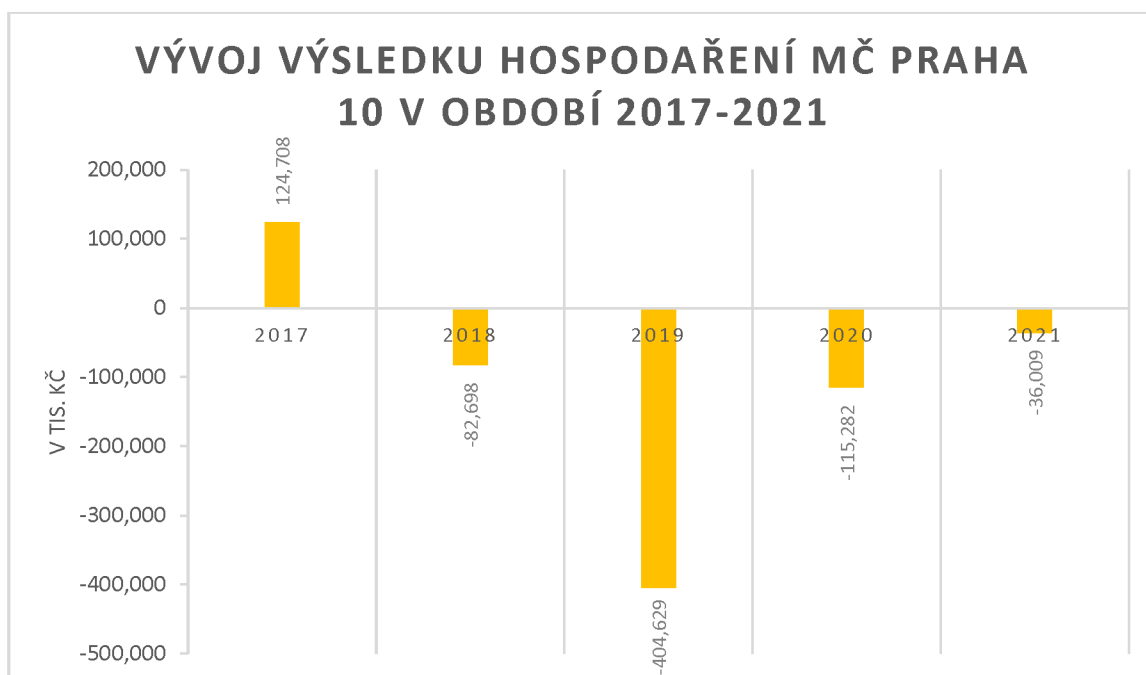
Nejvyšší tempo růstu bylo v roce 2019, kdy dosahovalo 113 % a představovalo nominálně výdaje přes 450 000 tis. Kč. Největší část výdajů, přes 120 000 tis. Kč, šlo na rekonstrukci polikliniky Malešice. V roce 2020 se výdaje snížily o 23 % na 350 000 tis. Kč a opět nejvíce výdajů bylo použito na rekonstrukci polikliniky Malešice. Rekonstrukce polikliniky pokračovala i v roce 2021, kdy na ni byly použity prostředky ve výši přes 100 000 tis. Kč a celkové výdaje v tomto roce byly 173 000 tis. Kč.

5.5 Výsledek hospodaření městské části Praha 10

V předchozích subkapitolách jsme si mohli probrat jednotlivé příjmy městské části Prahy 10 a také některé odvětví, které mají největší výdaje. Z první subkapitoly jsme si mohli udělat prvotní zhodnocení hospodaření městské části Prahy 10. U našeho prvního sledovaného roku jsme měli jako jediného vyšší příjmy, než výdaje a městská část tak hospodařila velice efektivně a s přebytkem ve výši 124 mil. Kč.

V dalších letech už městská část hospodařila se schodkem. Celkový výsledek hospodaření naší městské části můžeme vidět na následujícím grafu, který zobrazuje přebytek či schodem našeho sledovaného období 2017-2021.

Graf č. 18 – Vývoj výsledku hospodaření MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Rok 2017 nám jako jediný v našem horizontu 2017-2021 přináší přebytek ve výši 124 708 tis. Kč, i když se nejprve počítalo dle návrhu rozpočtu se schodkem 383 997 tis. Kč, který měl být pokryt rezervou z roku 2016. I přesto, že v roce 2018 skončil výsledek hospodaření jako záporný, tedy se schodkem ve výši 82 698 tis. Kč, tak městská část nemusela použít k vyrovnání žádný úvěr či půjčku, ale použila pro to rezervu z minulých let.

V dalším roce můžeme vidět již velký schodek rozpočtu, a to přes 400 00 tis. Kč. Nové vedení městské části Prahy 10 vysvětluje tento schodek tím, že předchozí vedení schválilo vysoké investice přes 600 000 tis. Kč a tím pádem je nutné jejich financování.

Rok 2020 a 2021 se podařilo schodek snížit, a konkrétně v roce 2020 městská část hospodařila se schodkem ve výši 115 282 tis. Kč a v dalším roce se schodkem ve výši 36 009 tis. Kč, což je dle důvodové zprávy výsledkem odpovědného čerpání výdajů a také aktivního získávání dotací. Schodek v roce 2020 a 2021 byl pokryt finančními prostředky z prodejů majetku v minulých letech.

5.6 Vývoj finanční soběstačnosti městské části Praha 10

Finanční soběstačnost obce nám dává přehled o tom, jak je obec finančně nezávislá, v našem případě tedy městská část Praha 10.

Jak bylo zmíněno v teoretické části, tak míru finanční soběstačnosti lze počítat různými způsoby, například dle podílu vlastních příjmů na běžných výdajích, dle podílu vlastních příjmů a neúčelových dotacích na celkové příjmy, nebo právě dle podílu vlastních příjmů na celkových příjmech.

Pro zjištění vývoje finanční soběstačnosti budeme využívat výpočet podílu vlastních příjmů na celkových příjmech, a to v období 2017-2021. Tím získáme míru finanční soběstačnost, kde čím vyšší bude výsledné procento, tak tím je obec méně závislá na přijatých dotacích.

Tabulka č. 19 – Míra finanční soběstačnosti MČ Praha 10 v období 2017-2021

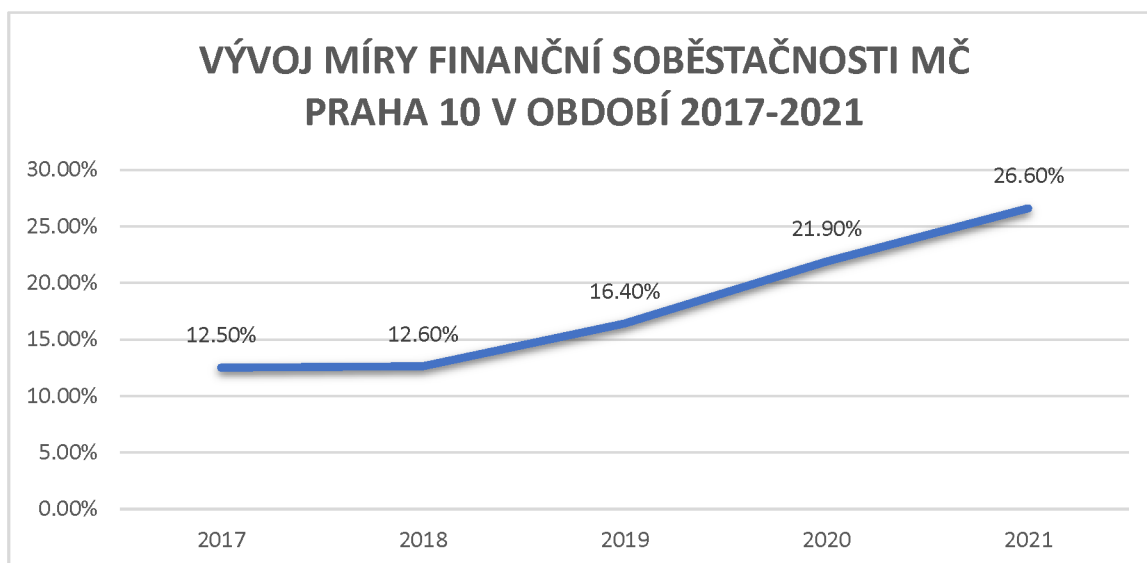
	2017	2018	2019	2020	2021
Vlastní příjmy v tis. Kč MČ Praha 10	123 983	116 868	147 901	224 148	292 915
Celkové příjmy v tis. Kč MČ Praha 10	988 936	930 581	904 536	1 023 069	1 100 213
Míra soběstačnosti	12,5 %	12,6 %	16,4 %	21,9 %	26,6 %

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Jak můžeme vidět v tabulce č. 19, tak míra finanční soběstačnosti naší zkoumané městské části Praha 10 stoupá každým rokem našeho sledovaného období. I přesto, že se zvyšují celkové příjmy městské části, tak vlastní příjmy se zvyšují více a míra soběstačnosti je tak rok od roku vyšší. Vývoj míry finanční soběstačnosti ještě můžeme vidět v grafu níže.

Graf č. 19 – Vývoj míry finanční soběstačnosti MČ Praha 10 v období 2017-2021

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů městské části Praha 10 za rok 2017-2021*, dostupné z www.praha10.cz.

Z grafu č. 19 je zřejmé, že míra finanční soběstačnosti se každý rok zvyšuje a od roku 2018 nám roste každým rokem cca o 4 %. Nejvyšší je v roce 2021, kdy míra finanční soběstačnosti dosahuje téměř 27 %. Vyšší míru finanční soběstačnosti v roce 2020 a 2021 si můžeme vysvětlit zvýšením koeficientu pro daň z nemovitosti, kdy se zvýšila o 100 %. I když je míra finanční soběstačnosti městská část Praha 10 každým rokem vyšší, tak městská část je závislá na dotacích z hl. m. Prahy, které tvoří převážnou většinu jejich příjmů.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo na základě rešerše odborné literatury vymezit význam místních financí a na základě analýzy zjistit vývoj místních financí městské části Praha 10. V teoretické části jsme si nejdříve představili veřejnou správu a jejich finance a orgány, kam patří právě územní samospráva. V další části jsme si vyčlenili příjmy a výdaje územní samosprávy a jejich dělení a roli v územním rozpočtu, na což navazuje teorie fiskálního federalismu. Místní finance tvoří strukturu územního rozpočtu, kterým jsme se také zabývali a společně s rozpočtem i jeho procesem, zásady a finanční soběstačností obcí.

V první části praktické části jsme si nejprve představili naší vybranou městskou část, a to Prahu 10 a její orgány. V další části už jsme začali s analýzou, a nejprve s vývojem příjmů a výdajů městské části Prahy 10 s důrazem na jejich skutečné a navrhované částky. V prvních dvou grafech jsme si ukázali jejich příjmy a výdaje a následně schválené příjmy a výdaje společně s těmi skutečnými, abychom mohli porovnat, jak se tyto předpokládané příjmy a výdaje liší s těmi reálnými.

V našem případě městská část hospodaří velice efektivně a oproti navrhovaným příjmům a výdajům jsou skutečné příjmy kolikrát o dost vyšší. U výdajů máme zase opačnou situaci, a skutečné výdaje máme nižší než předpokládané, což je pro městskou část pozitivní a svědčí to o jejím zdravém hospodaření.

Po vývoji příjmů a výdajů následoval samostatný vývoj příjmů, což bych označila za nejrozsáhlejší subkapitolu, jelikož jejich struktura je obsáhlá. Zprvu jsme si zhodnotili jejich celkový vývoj za naše sledované období, ze kterého nám vyšlo, že příjmy mají spíše kolísající charakter, kdy se od roku 2017 snižovaly až do roku 2019, od kterého se začaly rapidně zvyšovat, a to v roce 2021 až k částce 1 100 mil. Kč. Příčina je zde hlavně v aktivním získávání dotací, které tvoří největší část příjmů, kolem 80 %. Oproti tomu nejmenší část příjmů tvoří kapitálové příjmy, jejichž podíl je kolikrát 0 %.

U příjmů jsme se podrobně zabývali daňovými příjmy, kam spadá poplatek ze psů, z pobytu, za užívání veřejného prostranství, ze vstupného, správní poplatky a daň z nemovitých věcí. Daň z nemovitosti zde představuje nejvýznamnější položku, jelikož tvoří až 80 % daňových příjmů. U jednotlivých příjmů jsme si ukázali jejich vývoj, kde největší vychýlení bylo u poplatku ze vstupného, kdy poplatek v roce 2020 klesl o 99,6 % - z částky 14 000 tis. Kč na pouhých 52 tis. Kč. Tento šílený propad má hlavní zapříčinění, a to pandemii Covid-19 a s tím související nouzový stav, kdy většina akcí byla zakázána a nebyla tak možnost vybírat jakýkoliv poplatek ze vstupného.

Další významné vychýlení bylo u daně z nemovitosti, kdy se nám zvýšil koeficient pro výpočet daně a došlo k navýšení daně o 100 % a tempo růstu v roce 2020 dosahovalo 93 %.

U nedaňových příjmů jsme zjistili, že tento druh příjmů má solidně rostoucí tendenci, která je způsobena hlavně pokutami za parkování na parkovacích zónách, které zde byly zavedeny až v posledních letech. Kapitálové příjmy jsou jediné, které v období 2017-2021 měly v některých letech i příjmy nulové a jedná se tak o příjmy jednorázové.

Přijaté transfery jsou pro územní samosprávné celky nejvýznamnější, u naší městské části Praha 10 to není jinak. Z celkových příjmů tyto přijaté transfery tvoří přes 80 % a nejvíce účelových dotací šlo do správy majetku. Správa majetku je i odvětvím, které má jedno z největších výdajů. Právě vývoj výdajů jsme zkoumali v další subkapitole, kde společně s odvětvím správy majetku dominovala vnitřní správa a školství, jejichž výdaje tvoří kolem 60-70 % veškerých výdajů.

Nejvyšší výdaje měla městská část Praha 10 v roce 2019, za což může dle nového vedení městské části Praha 10 schválení investic předchozím vedením a nutnost jejich následného financování.

Další subkapitola byla věnována vývoji výsledku hospodaření, kde jsme si mohli všimnout enormního schodku ve výši 400 000 tis. Kč, který souvisí s velkými výdaji v tomto roce a schválenými investicemi. I když v období 2018-2021 skončilo hospodaření městské části Praha 10 se schodkem, tak ani jednou nemusela pro

jeho krytí městská část použít úvěr či půjčky a použila k vypořádání finanční prostředky z prodejů majetku v minulých letech, což svědčí o jejich řádném hospodaření.

Míra finanční soběstačnosti u městské části Praha 10 není nijak velká. V našem sledovaném období se v prvních třech letech nedostala přes hranici 20 %. Po zvýšení daně z nemovitosti a tím i zvýšení jejich vlastních příjmů se nám míra finanční soběstačnosti v letech 2020 a 2021 zvýšila, a to až přes 20 %. Míru finanční soběstačnosti městská část nemůže významně ovlivnit, jejich daňové příjmy jsou určeny dle rozpočtového určení daně. Jedinou možností pro zvýšení míry finanční soběstačnosti jsou vyšší nedaňové příjmy, které se podařily městské části v roce 2020 a 2021 ovlivnit a to zavedením tzv. modrých zón, z kterých plynou pokuty za nezaplacené parkování.

Dá se říct, že kdyby se nedaňové příjmy ještě v dalších letech zvýšily, tak dotace jsou tak významnou součástí příjmů, že jejich zvýšení nebude mít klíčový vliv na míru finanční soběstačnosti.

Městská část Praha 10 se zkrátka bez přijatých dotací neobejde a je na nich finančně závislá. Bez přijatých dotací by nemohla správně fungovat a vykonávat tolik činností jak v samostatné působnosti, tak převážně v přenesené působnosti, kde jsou ji činnosti svěřeny.

Seznam použité literatury

Monografie

[1] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-910-4.

[2] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-614-1.

[3] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN: 80-7261-086-4.

[4] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-358-4.

[5] PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN: 978-80-7598-209-4.

[6] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-351-5.

[7] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN: 978-80-7357-936-4.

[8] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Místní finance 1. díl pro kombinovanou formu studia*. Vydání první. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN: 80-7194-835-7.

Právní předpisy

[9] Obecně závazná vyhláška č. 5/2011 Sb. hl. m. Prahy, o *místním poplatku za užívání veřejného prostranství*.

[10] Obecně závazná vyhláška č. 14/2019 Sb. hl. m. Prahy o *výši koeficientů pro výpočet daně z nemovitých věcí*.

[11] Obecně závazná vyhláška č. 23/2003 Sb. hl. m. Prahy, o *místním poplatku ze psů*.

[12] Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, *kterou se vydává Statut hlavního města Prahy*.

[13] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*, v posledním znění.

[14] Zákon č. 128/2000 Sb., o *obcích*, v posledním znění.

[15] Zákon č. 129/2000 Sb. o *krajích*, v posledním znění.

[16] Zákon č. 131/2000 Sb., o *hlavním městě Praze*, v posledním znění.

[17] Zákon č. 243/2000 Sb., o *rozpočtovém určení daní*, v posledním znění.

[18] Zákon č. 250/2000 Sb., o *rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*, v posledním znění.

[19] Zákon č. 320/2001 Sb., o *finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)*, v posledním znění.

[20] Zákon č. 420/2004 Sb., o *přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí*, v posledním znění.

[21] Zákon č. 565/1990 Sb., o *místních poplatcích*, v posledním znění.

Webové stránky a elektronické zdroje

[22] KNOPPOVÁ, Patricie. *Financování a hospodaření krajů v České republice*. [online]. Praha, 2016. [cit. 05.11.2022]. Dostupné z: https://pacr-my.sharepoint.com/personal/kmi_polac_cz/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20opr%C3%A1ce%20KMI%2F2016%2FBP%2FKnopková%20Patricie%2FKnopková%20Patricie%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2

FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2016%2FBP%2FKnoppová%20Patricie&ga=1. Bakalářská práce. Policejní akademie, Katedra managementu a informatiky. Vedoucí práce Ing. Dana Junková, Ph. D.

[23] *Monitoring hospodaření obcí*. [online]. 2008. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-obci>.

[24] *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků*. [online]. 2018. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>.

[25] *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků za rok 2021*. [online]. Ing. Mgr. Tomáš Weiss, 2022. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra-48589/>.

[26] PARDUBSKÝ, Václav, DiS. *Analýza příjmů a výdajů konkrétní obce (v období minimálně pěti let)*. [online]. Praha, 2017. [cit. 04.11.2022]. Dostupné z: https://pacr-my.sharepoint.com/personal/kmi_polac_cz/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2017%2FBP%2FPardubský%20Václav%2FPardubský%20Václav%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fkmi%5Fpolac%5Fcz%2FDocuments%2FKMI%2FStudijn%C3%AD%20práce%20KMI%2F2017%2FBP%2FPardubský%20Václav&ga=1. Bakalářská práce. Policejní akademie, Fakulta bezpečnostního managementu, Katedra managementu a informatiky. Vedoucí práce Ing. Dana Junková, Ph. D.

[27] *Rada městské části Praha 10*. [online]. [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/rada-mc>.

[28] *Seznámení s městskou částí Praha 10*. [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/zivot-v-praze-10/o-praze-10/seznameni-s-mestskou-casti>.

- [29] *Schválený rozpočet MČ Praha 10 na rok 2017*. [online]. 2017. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/mestska-cast/finance/rozpocet-mc/rozpocet>.
- [30] *Schválený rozpočet MČ Praha 10 na rok 2018*. [online]. 2018. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/mestska-cast/finance/rozpocet-mc/rozpocet>.
- [31] *Schválený rozpočet MČ Praha 10 na rok 2019*. [online]. 2019. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/mestska-cast/finance/rozpocet-mc/schvaleny-rozpocet-mc-praha-10-2019>.
- [32] *Schválený rozpočet MČ Praha 10 na rok 2020*. [online]. 2020. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/schvaleny-rozpocet-2020>.
- [33] *Schválený rozpočet MČ Praha 10 na rok 2021*. [online]. 2021. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/rozpocet2021>.
- [34] *Výbory zastupitelstva městské části Praha 10*. [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/zastupitelstvo-mc/vybory>.
- [35] *Vznik a právní postavení MČ Praha 10*. [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/zivot-v-praze-10/o-praze-10/vznik-a-pravni-postaveni>.
- [36] *Zastupitelstvo městské části Praha 10*. [online]. [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/zastupitelstvo-mc>.
- [37] *Základní informace*. [online]. 2009. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/prezkoumavani-hospodareni/zakladni-informace>.
- [38] *Závěrečný účet MČ Praha 10 za rok 2017*. [online]. 2018. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/mestska-cast/finance/rozpocet-mc/rozpocet>.
- [39] *Závěrečný účet MČ Praha 10 za rok 2018*. [online]. 2019. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/mestska-cast/finance/rozpocet-mc/rozpocet>.

- [40] *Závěrečný účet MČ Praha 10 za rok 2019*. [online]. 2020. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/finance/rozpocet-mc/zaverecne-ucty/zaverecny-ucet-mc-praha-10-za-rok-2019>.
- [41] *Závěrečný účet MČ Praha 10 za rok 2020*. [online]. 2021. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/finance/rozpocet-mc/zaverecne-ucty/zaverecny-ucet-mc-praha-10-za-rok-2020>.
- [42] *Závěrečný účet MČ Praha 10 za rok 2021*. [online]. 2022. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <https://praha10.cz/vedeni-a-sprava-mc/finance/rozpocet-mc/zaverecne-ucty/zaverecny-ucet-mc-praha-10-za-rok-2021>.
- [43] *Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a krajů k 30.11.2022*. [online]. 2023. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2022/zprava-o-vyvoji-rozpocetoveho-hospodareni-50013>.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Struktura veřejné správy

Obrázek č. 2 – Příjmy územního rozpočtu

Obrázek č. 3 – Struktura územního rozpočtu

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Příjmy a výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 2 – Příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 3 – Daňové příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 4 – Poplatek ze psů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 5 – Poplatek z pobytu v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 6 – Poplatek za užívání veřejného prostranství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 7 – Poplatek ze vstupného v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 8 – Správní poplatky v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 9 – Daň z nemovitých věcí v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 10 – Nedaňové příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 11 – Kapitálové příjmy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 12 – Přijaté transfery v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 13 – Účelové dotace v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 14 – Výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 15 – Výdaje v tis. Kč dle odvětví MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 16 – Výdaje vnitřní správy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 17 – Výdaje školství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 18 – Výdaje správy majetku v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Tabulka č. 19 – Míra finanční soběstačnosti MČ Praha 10 v období 2017-2021

Seznam grafů

Graf č. 1 – Příjmy a výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 2 – Navrhované a skutečné příjmy a výdaje v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 3 – Vývoj příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 4 – Vývoj daňových příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 5 – Vývoj poplatku ze psů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 6 – Vývoj poplatku z pobytu v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 7 – Vývoj poplatku za užívání veřejného prostranství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 8 – Vývoj poplatku ze vstupného v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 9 – Vývoj správních poplatků v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 10 – Vývoj daně z nemovitých věcí v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 11 – Vývoj nedaňových příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 12 – Vývoj kapitálových příjmů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 13 – Vývoj přijatých transferů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 14 – Vývoj výdajů v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 15 – Vývoj výdajů vnitřní správy v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 16 – Vývoj výdajů školství v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 17 – Vývoj výdajů správy majetku v tis. Kč MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 18 – Vývoj výsledku hospodaření MČ Praha 10 v období 2017-2021

Graf č. 19 – Vývoj míry finanční soběstačnosti MČ Praha 10 v období 2017-2021

Seznam zkratk

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

DPH – daň z přidané hodnoty

SR – Schválený rozpočet

MČ – Městská část